

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOW: - MEDENIÝET ULGAMYNDAKY, DÖREDIJILIK DÜNYÄSINDÄKI GATNAŞYKLAR TÜRKMEN WE ÖZBEK HALKLARYNY ÝAKYNLAŞDYRÝAR, ÝÜREKLERI BIRLEŞDIRÝÄR.

ZAMAN

INTERNATIONAL MEDIA
TÜRKMENISTAN

18-nji noýabr, 2022. Belgisi 46/1508

Myhman wagt tapyp kabul edendigi üçin döwlet Baştutanymyza hoşallyk bildirip, Russiýa Federasiýasynyň Prezidenti Wladimir Putiniň we Hökümetiniň Başlygy

Mihail Mişustiniň mähirli salamyny hem-de ahli türkmen halkyna iň gowy arzuwlaryny ýetirdi. Şunda Russiýanyň Türkmenistan bilen döwlet dostlukly, netijeli gatnaşyklara

TÜRKMEN-RUS GATNAŞYKLARY ÜSTÜNLIKLI ÖSDÜRILÝÄR

15-nji noýabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Russiýa Federasiýasynyň Hökümetiniň Başlygynyň orunbasary, Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça türkmen-rus hökümetara toparynyň rus tarapyň başlygy Alekseý Owerçuğy kabul etdi.

ygrralydygy tassyklanyldy.

Hormatly Prezidentimiz Russiýa Federasiýasynyň ýolbaşçylaryna salamyny we iň gowy arzuwlaryny aýdyp, ýurdumyzyň strategik hyzmatdaşlyk hasiýetine eýe bolan döwletara gatnaşyklaryň pugtalandyrylmagyna uly ähmiýet berýändigini nygtady. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyz hakyky dostluk, deňhukuklylyk we özara hormat goýmak ýörelgelerine esaslanýan türkmen-rus hyzmatdaşlygynyň ahli ugurlar boýunça üstünlikli ösdürilýändigini kanagatlanma bilen belledi.

Duşuşygyň dowamynda ozal gazanylan ylalaşyklary durmuşa geçirmek hem-de geljek üçin meýilnamalar bilen baglylykda, hyzmatdaşlygyň häzirki ýagdaýy we geljegi ara alnyp maslahatlaşyldy. Bellenilişi ýaly, ýokary derejedeki netijeli, ynanyşykly dialog türkmen-rus hyzmatdaşlygyny çuňlaşdyrmagyň kesgitleýji şertidir. Şu ýyl Türkmenistan bilen Russiýa Federasiýasynyň arasynda diplomatik gatnaşyklaryň ýola goýulmagynyň 30 ýyllygyna beslendi. Şol ýyllaryň dowamynda ýurtlarymyzyň arasyndaky hyzmatdaşlyk ikitaraplaýyn we köptaraplaýyn görnüşde depginli ösdürildi.

Şeýle hem parlamentleriň ugry boýunça gatnaşyklar işjeňleşdirilýär. Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň ýakynnda Russiýa Federasiýasyna amala aşýan resmi sapary bu gatnaşyklary pugtalandyrmakda hem-de onuň täze many-mazmun bilen başlaýdyrmakda möhüm tapgyr boldy.

Duşuşygyň dowamynda netijeli hasiýete eýe bolan söwda-ykdysady we ylmy-tehnik

ki ulgamlardaky hyzmatdaşlyga aýratyn üns berildi. Soňky ýyllarda özara haryt dolanyşygynyň depginli ösýändigini bellemek. Nebitgaz, senagat, ulag, logistika, söwda we birnäçe beýleki pudaklar hyzmatdaşlygynyň ileri tutulýan ugurlarynyň hatarynda bellemek. Şunuň bilen baglylykda, hökümetara türkmen-rus toparyna aýratyn orun berilýär. Toparyň işi ykdysady hyzmatdaşlygyň bar bolan kuwwatyny durmuşa geçirmäge hem-de dürli ulgamlarda netijeli gatnaşyklaryň diwersifikasiýalaşdyrylmagyna ýardam bermäge, telekeçilik we maýa goýum işini höweslendirmäge, bilelikdäki täze taslamalary amala aşyrmaga gönükdirilendir. Russiýa Federasiýasynyň wekiliýetiniň Aşgabatda şu gezekki saparynyň çäklerinde meýilleşdirilen ikitaraplaýyn duşuşyklaryň hyzmatdaşlygynyň esasy ugurlaryny ara alnyp maslahatlaşmaga hem-de onuň geljegi uly ugurlaryny kesgitlemäge mümkinçilik berjekdigine ynam bildirildi.

Şunuň bilen birlikde, ynsanperwer ulgamlaryň döwletara gatnaşyklaryň möhüm ugrydygy nygtaldy. Şunda bilim, ylym we medeniýet, saglygy goraýyş ulgamyndaky ýola goýlan netijeli hyzmatdaşlyk aýratyn orun eýeleýär.

Duşuşygyň ahyrynda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hem-de Russiýa Federasiýasynyň Hökümetiniň Başlygynyň orunbasary Alekseý Owerçuğ ozaldan gelýän dostluk, hoşniýetli goňşuçylyk gatnaşyklaryna we köpýyllyk tejriba esaslanýan türkmen-rus hyzmatdaşlygynyň mundan beýläk-de üstünlikli ösdüriljekdigine ynam bildirildi.

Şol gün Aşgabatda Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-rus toparynyň başlyklarynyň duşuşygy boldy. Gün tertibine söwda-ykdysady we maliýe-bank, ýangyç-energetika toplumy, ulag-aragatnaşyk, logistika, senagat ulgamlarynda, oba hojalygyna hem-de özara gyzyklanma bildirilýän, beýleki ileri tutulýan ugurlarda özara bähbitli hyzmatdaşlygy mundan beýläk-de giňeltmegiň geljeline degişli meseleleriň gün toplumy girizildi.

Şeýle-de, medeni-ynsanperwer ulgamda, hususan-da, bilim, saglygy goraýyş, ylym we medeniýet babatda türkmen-rus hyzmatdaşlygynyň kabir ugurlary ara alnyp maslahatlaşyldy. Bu ugurlardaky özara gatnaşyklar döwletara hyzmatdaşlygyň hasiýetidir. Taraplar ozal gazanylan ylalaşyklary ýerine ýetirmek boýunça alnyp barlan işlere oňyn baha berdiler hem-de hakyky dostlugyň we hoşniýetli goňşuçylygynyň kopasyrlyk daplerini dayanyan netijeli hyzmatdaşlygyň işjeňleşdirilmegini has döwürde tutmak ýörelgelerinde ýola goýulýan hyzmatdaşlygy diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmek boýunça birnäçe anyk çäreler bellemek.

Aýry-ayry ministriklere we pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylarynyň gatnaşmagynda giňişleýin düzümde geçirilen duşuşykda bolsa bilelikdäki has möhüm taslamalaryň durmuşa geçirilişi ara alnyp maslahatlaşyldy hem-de ägirt uly kuwwata we mümkinçiliklere eýe bolan, iki ýurduň bähbitlerini has doly göz önünde tutmak ýörelgelerinde ýola goýulýan hyzmatdaşlygy diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmek boýunça birnäçe anyk çäreler bellemek.

Ýangyç-energetika pudagynda hyzmatdaşlyk pugtalandyrylýar

16-njy noýabrda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Eýran Yslam Respublikasynyň nebit ministri Jawad Owjini kabul etdi.

Myhman duşuşmaga wagt tapandygy hem-de söhbetdeşlikde nebitgaz pudagynda döwletara hyzmatdaşlygynyň möhüm meselelerini ara alnyp maslahatlaşmaga döredilen mümkinçilik üçin hoşallyk bildirip, döwlet Baştutanymyza Eýran Yslam Respublikasynyň Prezidenti Seyid Ebrahim Raisiniň salamyny, bagt we abadançylyk baradaky arzuwlaryny ýetirdi. Şunda Eýranyň Türkmenistan bilen gatnaşyklarda taryhy we medeni köklere ygrralydygy tassyklanyldy. Ýurdumyzyň hemişelik Bitaraplyk hukuk derejesine esaslanýan parahatçylyk söýüjilikli syýasaty umumy abadançylygynyň maksatlaryna laýyk gelýän özara bähbitli sebit hem-de halkara hyzmatdaşlygy pugtalandyrmagyň netijeli şerti bolup durýar.

Hormatly Prezidentimiz hoşniýetli sözler üçin minnetdarlyk bildirip, dostlukly ýurduň Baştutanynyň adyna iň gowy arzuwlaryny beýan etdi. Döwlet Baştutanymyzyň nygtaýyşy ýaly, şu ýyl şanly sene – iki döwletiň arasynda diplomatik gatnaşyklaryň ýola goýulmagynyň 30 ýyllygy bellemek. Şunuň bilen baglylykda, özara hormat goýmak, ynanyşmak esasynda, iki halkyň ruhy ýakynlygynyň, gadymdan gelýän hoşniýetli goňşuçylyk ýörelgeleriniň berk binýadynyň guralan köpýyllyk hyzmatdaşlygynyň netijesi kanagatlanma bilen bellemek.

Netijeli we oňyn ýagdaýda geçen duşuşyk-

da hormatly Prezidentimiz we myhman iki ýurduň milli ykdysadyýetleri üçin strategik hasiýete eýe bolan ýangyç-energetika pudagynda türkmen-eýran hyzmatdaşlygynyň möhüm ugurlaryny ara alnyp maslahatlaşdy. Türkmenistan we Eýran Yslam Respublikasy bu ulgamyň ösdürilmegini ilkinji derejede ähmiýet berýärler. Ägirt uly serişde we ykdysady kuwwata eýe bolan iki goňşy döwletiň geljekde-de deňhukuklylyk, özara bähbitlilik ýörelgelerinde döwlet hyzmatdaşlygy giňeltmegi ugur edinýändigini bellemek.

Eýranyň nebit ministri Türkmenistanyň Baştutanynyň alyp barýan energetika syýasatyna hem-de onuň çäklerinde yzygiderli amala aşyrylýan we ýurduň örän baý serişde mümkinçilikleri dünýä bileleşiginiň bähbidine gönükdirilen giň gerimli taslamalaryna ýokary baha berip, goňşy ýurduň netijeli söwda-ykdysady gatnaşyklary giňeltmäge, tutuş sebitiň durnukly ykdysady ösüşine ýardam berýän ulag, kommunikasiýa, gurluşyk we oba hojalyk pudaklarynda hyzmatdaşlygy çuňlaşdyrmaga uly gyzyklanma bildirýändigini beýan etdi.

Duşuşygyň ahyrynda Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedow we Eýran Yslam Respublikasynyň nebit ministri Jawad Owji soňky ýyllarda täze many-mazmuna eýe bolan ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygyň mundan beýläk-de ösdüriljekdigine ynam bildiriler.

Doganlyk halklaryň dostluk festiwaly

16-17-nji noýabrda Daşoguz şäherinde Türkmen we özbek halklarynyň dostluk festiwaly geçirildi. Özbegistan Respublikasynyň medeniýet ministri O.Nazarbekowyň ýolbaşçylygyndaky wekilçilikli topar dostluk festiwalyna geldi. Festiwala Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedow hem-de Özbegistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýojew öz Gutlaglaryny iberdiler.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyş döwründe dostlukly ýurtlar bilen ysnyşykly hyzmatdaşlyga uly ornuň degişlidigini Arkadagly Serdarymyzyň baştutanlygynda geçirilen menzilleriň aýdyň görkezýär. Munuň özi hormatly Prezidentimiz alyp barýan oňyn syýasaty netijesinde Türkmenistanyň durnukly, parahatçylyk söýüjilikli we okgunly ösýän döwlet hökmündäki abraýynyň barha artýandygandan, taryhy-medeni gymmatlyklary bilen halkara bileleşige has doly açylyandygandan nyşandyr.

Bir derýanyň suwuny içýän, bir serhedi paýlaşýan, asyrlaryň dowamynda biri-bire goňşy bolup oturan türkmen we özbek halklarynyň arasyndaky gatnaşyklar bu gün döwlet Baştutanlarynyň tagallasy bilen has döwrebap hasiýete eýe bolýar. Bu gatnaşyklar iki goňşy halkyň arasyndaky ýakynlygy, dostlugy, doganlygy

pugtalandyryar.

2010-njy ýylda Daşoguz welaýatynda geçirilen dostluk festiwaly asyrlaryň dowamynda kemala gelen türkmen-özbek gatnaşyklaryndaky hoşniýetliligiň, raýdaşlygynyň belent dabaranmasy boldy. Şu günki günde ýeňil senagat, maşyngurluşyk, nebitimiýa, oba hojalygy we gurluşyk serişdeleri ýaly ugurlarda ikitaraplaýyn şertnamalaryň 194-si bellige alyndy. Energetika ulgamynda hyzmatdaşlygynyň çäklerinde eýýam amala aşyrylan iri energetika taslamasy bolan Türkmenistan-Özbegistan-Gazagystan-Hytaý ugry boýunça gaz geçiriji taslamasy bar. Ürgenç şäherinde Türkmen-özbek dostluk öýüniň açylmagy döwletara hyzmatdaşlygynyň möhüm ugry bolan medeni-ynsanperwer gatnaşyklaryň pugtalandyrylmagyna uly orun eýeledi. Şu ýylyň 13-nji iýulynda Buharada birinji Türkmen-özbek sebit forumy, Işewürlük geňeşiniň nobatdaky mejlisi geçirildi. ■ 3

Balide G20 sammiti geçirildi

15-16-njy noýabrda G20 ýurtlarynyň ýolbaşçylarynyň azyk we energiýa howpsuzlygyna bagyşlanan sammiti Indoneziýanyň Bali adasyndaky Nusa Dua şypahana zolagynda «Bilelikde gurarys, güçleneris» atly şygar bilen geçirildi.

4

Täze Zelandiýanyň «ganatly ýaşajylyary»

Yer ýüzünde her ýeriniň özüne mahsus tebigy adratnylyklary bar. Tebigaty bilen göreňleriň haýran ejýatlyk ýerleriň biri bolan Täze Zelandiýada janly-jandarlaryň endemik görnüşiniň birnäçesi bar.

5

Dünýä Kubogyna gatnaşýan ýyggyndylaryň düzümleri

6-7

64 oýunlyk şowhun

Sport äleminiň iň uly 2 guramaçylygynyň biri bolan futbol boýunça Dünýä Kubogynyň nobatdakysyna üleşme günü badalga berler. 28 günläp dowam etjek çempionat ýer egesi Katar bilen Ekwadoryň arasyndaky duşuşyk bilen açylar. Toparçalarda geçiriljek 48 duşuşykdan soň 3-nji dekabrdaky gatnaşýan ýyggyndylaryň deň ýaryşy utulan-çykdy duşuşyklaryny geçirerler. Netijede, 18-nji dekabrdaky Lusail şäherindäki «Lusail Icon» stadionynda sabırsyzlyk bilen garaşýan Katar 2022 Dünýä Kubogynyň çempiony belli bolar. ■ 6

8 milliardynjy çaga dünjä indi

15-nji noýabrda dünjäniň 8 milliardynjy çagasy Dominikan Respublikasynyň paýtagty Santo-Domingo şäherinde dünjä indi. Bu simwolik san bolup, BMG-niň Ilat gaznasý tarapyndan kesgitten-ýär. Guýz bäbejiği adyna Damian dakdylar. Mun-dan ozal 1987-nji ýylda şol wagtky Ýugoslawi-ýanyň Zagreb şäherinde

5 milliardynjy bäbegi Matej Gaspar dünjä inip-di. Ýerli ilatynyň 6 milliardynjy welii Bosniýa we Gersgowinada dünjä inen Adnan Mewiç 23 ýaşynda. Häzir 11 ýaşly Sadia Sultana Oý-şi 2011-nji ýylda Bangladeşiň Dakka şäherinde dünjä inen 7 milliardynjy çagadyr.

Merdan HANOW,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk universitetiniň talyby.

Ulag pudagy üçin 7,5 milliard ýewro

Niderlandlaryň hökümeti ulag pudagy-na degişli taslamalar üçin 7,5 milliard ýewro bölüp berdi. Pul serişdesiniň köp böle-gi jemgyýetçilik ulaglaryna degişli taslamalary durmuşa geçirmek üçin sarp edilär. 2030-njy ýylda çenli öleşdiriljek taslamalaryň arasynda Amsterdamyň demir-gazyk-günortasyndaky metro ýolunyň Şiphol

howa menziline çenli ýetirilmeği hem bar. Pul serişdesiniň 4 milliard ýewrolyk bölegi jemgy-ýetçilik ulagyna degişli taslamalara, 2,7 milliard ýewrolyk bölegi ýollaryň ýagdaýyny gowulatyrdymaga, 780 million ýewrolyk bölegi welosip-ed ýollaryny gurmaga sarp edilär. Şeýle hem 400 müň täze ögün gurulmaga meýilleşdirilýär.

Rahat NURBERDIÝEW,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň talyby.

Immuniteti güýçlendirýän möwsümleýin önümler

Lukmanlaryň bellemegine görä, güýz-gyş döwründe kädi iýmek peýdaludy. Sowukda kesellemezlige kömek edýän başga bir peýdaly möwsümleýin önüm bolsa, be-ta-karotene baý bolan hurmadyr. Mundan baş-ga-da, hurmada immun ulgamy üçin örän möhüm bolan C witamini bar. Şeý-le hem güýz-gyş möwsü-minde alma iýmek peýdaludy. Alma ögkeniň kadaly işleýşini güýçlendirýär, bedeniň dem alyş kesellerinden goralmagyny gowulandy-ýär. Immuniteti güýçlendirýän önümleriň ýe-ne-de biri D witamini baý bolan kömekledir. Esasy zat barlanan we zäherli bolmadyk kö-metlekleri iýmek möhüm bolup durýar.

Öwezmyrat ÖWEZOW,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk universitetiniň talyby.

Müşderilere ýetirilip başlanar

«Tesla» kompaniýasynyň elektrik energi-ýasy bilen işleýän ýük ulagynyň 1-nji de-kabrdan müşderilere ýetirilip başlanjakdygy mä-lim edildi. Täze ulagyň öndürilmeği mynasypbetli şol gün tanyşdyrylyş dabarasý geçiriler. Kom-paniýa «Tesla Semin» atly ýük ulagyny öndürjekdi-gini 2017-nji ýylda habar beripdi. Pandemiýa se-bäpli önümçiligi birneme

ýza süşürilen ýük ulagy bir gezekki zarýady bilen 800 kilometr ýol geçip bilýär. Geljekde bu görkezijiniň 1 müň kilometr boljakdygy bel-lenilýär. Ulag ýüksüz wagty 0-100 km/sagat tizlige bary-ýogy 5 sekuntda ýetýär. Ulag awtomat-laşdyrylan sürüş ulgamy hem-de ýangyjy tyg-şytlamagy bilen tapawutlanýar.

Maýa AÝDOGDYÝEWA,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

«Toshiba» kompaniýasy satylýar

Ýaponiýanyň çip öndürjisi «Rohm Co. Ltd» kompaniýasy «Japan Industrial Partners Inc.»-yň ýolbaşçylygyndaky maýadartar topa-ryna goşulmagy göz öňünde tutýar. Bu maýa-dartlar toparý Ýaponi-ýanyň «Toshiba Corp.» kompaniýasyny satyn almak işleýär. «Rohm Co. Ltd» kompaniýasy munuň üçin 300 milliard

ýen (2,14 milliard dollar) maýa goýmagy meýil-leşdirýär. Şeýle hem bu maýadartar toparyna «Suzuki Motor Corp.» awtokonserniniň hem go-şulmagyna garaşylýar. Şeýlelikde, bu geleşigiň umumy bahasy 2,2 trilion ýene barabar bolar.

Söýün JUMAGELDIÝEW,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk universitetiniň talyby.

ARAGATNAŞYK WE MAGLUMAT TEHNOLOGIÝALAR ULGAMY ÖSDÜRILÝÄR

Ýurdumyz telekommunikasiýalar we ýokary tizlikli maglumat tehnologiýalar ulgamyň ös-dürmek bilen birlikde, döwletin hem-de jemgyýetiň durmuşynyň ähli ulgamlaryna täzeçil tehnologiýalary çekmegiň işjeň tarapdarýdyr. Türkmenistan dünjä teý-ribesindeki ähli täzeçilikler üçin açykdyr, milli bähbitler we durmuş-ykdysady, ruhy-medeni ösüş babatdaky wezipeler göz öňünde tutulup, Ýer yüzüniň döwletleri bi-len ýakyn gatnaşyklar ýola goýulýar. Muňa geçen hep-dede paýtagtymyzdaky Söwda-senagat edarasýnda geçirilen telearagatnaşyk, telemetriýa, habar beriş tilsimatlarynyň we teleradioýaýraduş enjamlarynyň «Türk-mentel – 2022» atly XV halkara sergisi hem-de ylmy maslahat hem aýdyň şaýatlyk edýär. Şeýle çäreler ýur-dumyzyň ösüş strategiýasýnda telekommunikasiýa ul-gamynyň eýeleýjän ornuny, onuň ýeten sepgitlerini we geljekki mümkinçiliklerini giňden açyp görkezmede köpugurly meýdança bolup durmaktadyr.

Sergä daşary ýurtlardan gatnaşýujylaryň köpüsiniň ýurdumyz bilen işewür hyzmatdaşlyk etmekde eý-işim ulý tejribesi bardyr. Şeýle kompaniýalaryň biri hem aragatnaşyk ulgamyň dürlü görnüşleriniň we maglumat tehnologiýalarynyň bazarynda öňdeba-ryjlaryň biri bolan «Huawei» kompaniýasydyr. Bu

kompaniýa pudaklaýyn düzümi döwrebaplaşdyrma-gyň toplumlaýyn maksatnamasynyň çäklerinde bi-likde sanly alyp görkezmeğiň ölçeğerine geçmek, hyzmatlaryň ulgamyň hem-de maglumat serişdele-rine elýeterliligi giňeltmek, elektron resminama dola-nyşygy ulgamyňy onashdyrmak işini amala aşýrýar.

1987-nji ýylda esaslandyrylan Hytaýyň «Huawei» kompaniýasy indi 20 ýyldan gowrak wagt bäri ýurdumyzda iş alyp barýar. Kompaniýa müşderilere aragatnaşyk enjamlarynyň dürlü gör-nüşlerini hödürleýär. Şolaryň hatarynda smartfon-lardyr planşetleriň, «akylly» sagaltlaryň iň täze nesli «Türkmentel – 2022» halkara sergisinde görkezil-di. Kompaniýanyň sergi pawilyonynyň köp adamly bolmagy, onuň önümlerine, aýratyn-da, ýaşlaryň ulý guzyklanma bildirmekleri kompaniýanyň in-nowasion tehnologiýalarynyň türkmen bazarynda ulý islegden peýdalanýandygynyň nyşany boldy. Şeýle hem «Huawei» kompaniýasy telekommuni-kasiýa, telemetriýa, maglumat tehnologiýasy we ýuşulým enjamlaryny ösdürmäge bagyşlanan bu halkara çäresiniň platina hemagatkäri bolup durýar. «Huawei» telekommunikasiýa ulgamynda ýöritele-şen dünjäniň iri kompaniýalarynyň biri bolup, elekt-

ronika harytlaryna, telekommunikasiýa enjamlaryna we aragatnaşyk hyzmatlaryna degişli iň öňdebarýjy innowasion çözgütleri onashdyrýar. Häzirki wagtda kompaniýanyň Türkmenistandaky işiniň üç ugra bö-lünendigiň bellemek gerek. Birinjisi, ýkjam aragatna-şygy üpjün etmek, ikinjisi, iň soňky görnüşli islendik ululykdaky ýerüsti maglumat geçiriş torlary, ýagny tolkun uzynlygy bilen gysylan maglumatlary geçir-mek, üçünjisi, içkeri infrastrukturadan başlap, şaham-çalaryň arasyndaky baglanyşyga çenli kärhanalar üçin ösüşdir. Şeýle hem kompaniýa ilatnyň arasynda ýokary hilli hyzmatlary döretmek we hödürlemek

Beýik akyldaryň belent sarpasy

Mälim bolşy ýaly, Türki medeniýetiň hal-kara guramasynyň (TÜRKSOY) hemişelik geňeşiniň Türkiýe Respublikasynyň Bursa şähe-rinde geçirilen mejlisinde oňa gatnaşýujylar Mag-tymguly Pyragynyň 300 ýyllıgy mynasypbetli, 2024-nji ýyly «Türki dünjäniň beýik şahyry we akyldary Magtymguly Pyragy ýyly», Türkme-nistanyň gadymy Änew şäherini bolsa 2024-nji ýylda «Türki dünjäniň medeni paýtagty» diýip ygylan etmek hakynda türkmen tarapyňyň öňe süren başlangyçlaryny biragyzydan goldadylar.

Beýik türkmen şahyry Magtymguly Pyra-gynyň 300 ýyllık ýubileýine halkara derejede taýýartlyk görmegiň çäklerindäki wakalar meşhur söz ussadyňyň belent ynsanperwer taglymlara ýugrulan döredijilik mirasynyň diňe bir türki dili halklaryň däl, eýsem, bütün adamzadyň bahasy-na ýetip bolmajak hazynasýdygyny tassyklaýar. Şeýle hem şu ýylyň 1-5-nji noýabry araly-gynda Türkiýe Respublikasynyň Bursa şäherin-de geçirilen türki dili halklaryň «Gorkut ata» atly halkara kinofestivaly dünjäniň birnäçe ýurtla-ryndan belli kinorežissýorlary, artistleri we köp-çülikleýin habar beriş serişdeleriniň wekillerini bir supranýň başynda jemledi. Bu halkara çäre-de Oguz han adyndaky «Türkmenfilm» birleşigi-niň kinorežissýorlary tarapyndan surata düşüri-len «Istärin», «Gyzyl kürte», «Dutaryň owazy»

atly çeper we dokumental filmler görkezildi.

Emin agzalarynyň we tomaşaçylaryň ünsü-ni özüne çeken filmleriň arasynda Rahymberdi Annagulyýewiň edebi esasy boýunça ýaş kinorežissýor Arslan Eýeberdiýewiň surata düşüren «Istärin» atly çeper filmi festiwalýň «Tomaşaçy-lar tarapyndan iň halanan film» atly ugry boýun-ça halkara baýragyna mynasyp boldy. Şeýle-de, akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň ömiri we döredijiligi barada gürrüň bergän bu filmi surata düşürmäge gatnaşan döredijilik toparyna festiwalýň «Türki medeniýetine goşýan goşandy üçin» atly ýörite baýragy berildi.

Aýsenem GARLYÝEWA,
Türkmen döwlet binagärlik-gurluşyk institutynyň talyby.

Yza süşürilen uçuş amala aşyryldy

ABŞ-nyň Aerokosmos edarasý (NASA), «Artemis» atly taslamanyň çäk-lerinde 2024-nji ýylda çenli Aýa adamly syýahaty ýola goýmagy maksat edinýär. Bu syýahatlar 2028-nji ýylda çenli dowam eder. Şondan soňra edil Ýe-riň orbitasýnda bolşy ýaly, Aýyň orbitasýnda hem kosmos bekediniň gurulma-gyna garaşylýar. Bu taslamalar Marsa syýahatda «duralga» bolup hyzmat eder. Bu taslamalary durmuşa geçirmek üçin mundan ozal uçurylmagy meýilleşdirilen, emma birnä-çe gezek yza süşürilen ikinji raketa uçuryldy. «SLS-Orion» atly raketa we kapsula Florida şta-tyndaky Kennediniň adynyň góterýän kosmodro-myndan uçuryldy. Bu raketa meýilnama görä, şu ýylyň 29-njy awgustunda uçurylmalydy. Emma tehniki bökdengçilikler we howa ýagdaýy sebäpli birnäçe gezek yza süşürülipdi. «Artemis 1» atly bu synag şowly tamamlanan ýagdaýynda, NASA astro-nawtlary kosmos gämisi arkaly 2024-nji ýylda Aýyň daşyndan aýlanyp bilerler, 2025-nji ýylda bolsa Aýa aýak basarlär. Mundan ozal ikinji gezek 1969-njy ýyl-da amerikan astronautlary Aýa aýak basypdylar. 1972-nji ýylda çenli jemi 12 adam Aýa barypdy. Emma şondan bäri Ýerliň hemrasyna adamly syýahat guralmandy.

Ene MÄMMETÝAZOWA,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz universitetiniň mugallımy.

Dünjäniň iň ulý teleskopy guruldy

Hytaýda dünjäniň iň ulý teleskopy gurlup gutarylady. Güni öwrenmek mak-sady bilen gurlan Daogean Gün Radio Teleskopy (DSRT) Tibet dağlygynda guruldy. Taslamany durmuşa geçirmek üçin 100 million ýuon (14 million dollar) sarp edilipdir. Teleskop diametri 3 kilometr bolan çäkte halka şekilli ýerleşdirilen 300-den gowrak antennadan ıbarat. Gurlup gutarylän hem bolsa, ikinji synaglaryň 2024-nji ýylyň iýunynda geçirilmegine garaşylýar. Geljek birnäçe ýylyň dowa-mynda bu desga arkaly Günde bolup geçýän hereketler has ýakyndan öwreniler. Şeýle teleskoplar Güniň üstki atmosferasýnda bolup geçýän partlamalary öwrenmek üçin has amatly bolýar. Soňky ýyllarda şeýle teleskoplaryň artmagy astronomi-ýa bilen guzyklyanýan alymlar üçin ulý mümkinçilik döredýär. Günde döräp biljek partlamalar kä halatlarda emeli hemralara zeper ýetirmegi mümkin. Bu teleskop-lar şeýle ýagdaýyň öňünü almaga-da ýardam edýär.

Parahat ORAZMÄMMEDOW,
Türkmenistanyň Döwlet energetika institutynyň aspiranty.

ABŞ-da elektroulaglar üçin salgyt ýeňilligi dörediler

ABŞ-nyň Wekiller palatasy hümmetsizlenmegi peseltmek barada kanun taslamasyny tassyklady. Bu kanunda elektroulaglar üçin salgyt ýeňilligi-niň döredilmegi, saglygy goraýuş çykdaýlarynyň azaldylmagy ýaly maddalar bar. Bilermentler elektroulaglar üçin ýeňillik döredilmegiňiň çip ýetmezçiligi bi-len bahasý gymmatlan ulaglaryň satuwyny art-dyrjakdygyny belleýärler. Kanun taslamasyna görä, täze ýa-da ozal ulanylandygyna garamaz-dan, satyn alnan elektroulaglar üçin belli bir dere-jede ýeňillik dörediler. Ýurtda ýylyň ahýryna çenli jemi 15 million ulagyň satylmagyna garaşylýar.

Dünýäde elektroulaglar 2012-nji ýylda ähli ulaglaryň 0,2 göterimini emele ge-tiren bolsa, geçen ýyl bu görkeziji 8,3 göterime ýetdi. Üstesine bu artysyň dep-gini hem ýokarlanýar. ABŞ-da geçen ýyl 735 müň elektroulag satylyp, dünýäde üçünji bolupdy. Elektroulag satuwynda Norwegiýa we Hytaý öňdeligi eýeleýär.

Aknur KOÇUMOWA,
Türkmen döwlet maliýe institutynyň ulý mugallımy.

Her maşkyň zehine täsiri başga

Geçirilen ylmy barlaglar maşk etmegiň dürlü keselleriň öňünü alýandygy, diňe fiziki däl, ruhy taýdan hem adama oňyn täsir edýändigini mälim edil-di. Sportuň her görnüşiniň adam saglygyna täsiri başgaça bolup, ylgaamagyň adamyň beýnisini durtlamaga ýardam edýändigini belletilýär. «Daily Mail» neşiriniň habaryna görä, pandemiýa döwrün-de ylgaamak bilen yzygiderli meşgullanýan 14 müň adam barlanypdyr. Olaryň ondan sekizi sportuň bu görnüşiniň aň taýdan arassa bol-maga ýardam edýändigini belläpdiler. Gatna-şýujylaryň 78 göterimi akyly-başly pikirlen-mäge ýardam edýändigini aýdypdyr.

Adam gaharlananda ýa-da aladalananda has çalt dem alýar. Ýüzmek bilen meşgullanmak adamyň demini kadaly almagy öwrenmegine ýardam edýär. 2014-nji ýylda Koreýa Respublikasýnda geçirilen barlagyň netijesinde, ýüz-megiň alada sebäpli beýnä zeper etmeginiň öňünü alýandygyny ýüze çyka-rypdyr. Futbol, basketbol, woleýbol we topar bolup oýnalýan beýleki sport görnüşleriniň göwnüňçükgünligiň öňünü alýandygy ýüze çykarlydy.

Aýjemat MÄMMETNAZAROWA,
Myrat Garryýew adyndaky Türkmenistanyň Döwlet lukmançylyk universitetiniň Kliniki farmakologiýa we endokrinologiýa okuwly hospital terapiýa kafedrasynyň kliniki ordinatory.

Arassa energiýa üçin 20 milliard dollar

ABŞ, Indoneziýa we Ýaponiýa döwletleri umumy bahasý 20 milliard dollar bolan ylgaşyga gol çekdiler. Şertnama görä, Indoneziýada elektrik energiýasyny öndürmek üçin gaýtadan dikeldilýän tehnologiýa ulanylyp, çig mal hökmünde kömürden peýdalanmak azaldylar. Şertna-mada elektrik energiýasynyň önümçiliginiň 2030-njy ýylda çenli 34 göteriminiň arassa çeşmelerden alynmagy göz öňünde tutulýar. Bu şertnama häzire çenli gaýtadan dikeldil-ýän energiýa pudagynda bir gezekde gol çe-kilen iň köp möçberdäki ylgaşyk boldy.

Durmuşa geçiriljek taslamalaryň çäklerinde Indoneziýada elektrik eneri-giýasynyň önümçiligi sebäpli emele gelýän kömürdüşy gazynyň möçberi azaldylar. Munuň üçin senagat desgalarynda hem arassa çeşmelerden al-nan energiýanyň ulanylyşy artdyrylar.

Agabeg ÇARYÝEWA,
Türkmen döwlet ykdysadyýet we dolandyryş institutynyň mugallımy.

Halkara talyplar günü

Her ýylyň 17-nji noýabrynda Halkara talyplar günü bellenilýär. 1941-nji ýylda Londonda geçirilen talyplaryň halkara ýygnaгыnda döredilen bu baýramçylyk 1946-njy ýylda bellenip başlandy.

Halkara talyplar günü dünjäniň köp ýurtda bellenilip, şol gün talyp ýaş-lar tarapyndan dürlü çäreler guralýar. Halkara talyplar günü Gresiýada has şowhunly bellenilip, bu baýram-çylyga aýratyn ähmiýet berilýär. Şeýle hem Halkara talyplar günün-den başga-da her ýurduň özbaşdak belleýän talyplar günü hem bardyr. Mundan başga-da, Angliýada talyp-laryň öz baýramçylygyny belleýän hepdeligi bar. Ol «Rag Week» diýlip atlandyrylýar. Bu hepdeликde dürlü sport çäreleri guralýar. Şeýle hem talyplar öz aralarynda pul serişdelerini jemläp, haýyr-sahawat işlerine goşant goşýarlar.

Amantagan NURYÝEW,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk universitetiniň talyby.

boýunça yzygiderli işleri alyp barýar, geljekde girişin tizleşdirilmegi bilen baglanyşykly meseleleri çözmä-gе çalyşýar, iň soňky aragatnaşyk ulgamlary, täze tehnologiýalary ösdürmek, hödürleýän hyzmat-laryň hilini has-da ýokarlandyrmagy meýilleşdirýär. Bu barada umumy mejlisiň birinji gününde çykyş eden «Huawei» kompaniýasynyň Ýewraziýa boýun-ça prezidenti jenap Zhao Lei belläp geçdi.

Türkmenistanyň Ministrler Kabinetiniň ýanynda-ky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň «Türk-menaragatnaşyk» agentligi bilen hem ýakynndan hyzmatdaşlyk edýän kompaniýa häzirki wagtda ýurdumyzyň dürlü sebiterinde «Altyn asyr» öňjüki aragatnaşyk ulgamyňy toruny ösdürmek bilen bag-lanyşykly enjamlary, programma üpjünçiliklerini, yg-tyjarnamalary satyn almak, getirmek, gurnamak, işe girizmek, tehniki goldawy bermek barada baglaşýan şertnama laýyklykda, türkmen tarapyna öz önümle-rini hödürleýär. Bu bolsa ýurdumyzyň telekommuni-kasiýa ulgamyňy has-da ösdürmäge goşant goşýar.

Serdar ÖWEZOW,
TDMG-nyň Ahal welaýaty boýunça müdirliginiň harby gullukçysy, kapitany.

«Gyşyň günü kyrk tüýsli...»

Ýol hereketinde howpsuzlygy üpjün etmek, ýol-ulag hadysalarynyň öňünü almak wezipe-si biziň ýurdumyzda hem möhüm ýerine ýetirmeli wezipeleriň biri bolup durýar. Ýol hereketiniň howp-suzlygyny üpjün etmek babatdaky esasy mesele-ler, dürlü ýurtlarda dürlü gerime eýe bolýandygyna garamazdan, hemmeler üçin umumy bolup durýar. Bu mesele jogapkärli çemeleşmegi talap edýär. Awtoulaglaryň sanynyň barha artmagy diňe bir sü-rüjileriň däl, eýsem, pyýadalaryň hem bu babatda jogapkärçiligini artýandygyna borçly edýär.

Ýylyň her paslynda Polisiýanyň ýol gözegçiligi gullugynyň işgärlerine çözmeli özboluşly meseleleri ýüze çykyar. Yaz we güýz aýlarynda ýagynly gün-ler köp bolup, gys paslynda bolsa köçelerde garyň, ýagşyň ýagmagy bilen döňaklygyň emele gelmeği herekete gatnaşýujylardan aýratyn ünsli bolmagy ta-

lap edýär. Iň esasy-da ýol-ulag hadysalarynyň öňünü almakda sürüjileriňem, pyýadalaryň hem ýol here-ketiniň kadalaryny dogry berjaý etmeklerine bagly-

dyr. Aýratyn-da gys paslynda howpsuzlyk kadala-rynyň ähli talaplary gyşarmyksyz berjaý edilmelidir. Ýagynyň ýagmagy bilen ýoluň gurap ýetişmezligi ulaglar üçin amatsyz ýagdaýlary döredýär. Bu bolsa sürüjileriň dolandyryan ulaglarynyň tehniki tarapdan guratlygyna jogapkärçiligini hem ýokarlandyryar. Ýol-ulag hadysalary diňe howa şertleriniň ýagdaýy-na däl, kähalatda sürüjiniň dolandyryan ulagynyň tehniki ýagdaýynyň näsazlygyndan, sürüjiniň belle-nen tizlik kadasyny bozmagyna hem ýüze çykyr bilýär. Şonuň üçin ulaglaryň tehniki taýdan gurat bolmagy, şonuň ýaly-da, sürüjileriň bu babatda wag-tynda aladalanmaktary zerurdyr. Şeýle ýagdaýlaryň döremezliginiň öňünü almak, ikinji nobatda herekete gatnaşýujy her bir adamyň kanuny borjy bolup durýar. Ulaglaryň köp gatnawly ýollarynda howpsuzlygy doly üpjün etmek diňe biziň özümeze baglydyr.

«Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynda Watan goragçylarynyň mukaddes Garaşsyzlygymyzy we hemişelik Bitaraplygymyzy goşa gonatýan döwürp, şan-şöhraty bilen ädýän ädimleri, goý, has-da bat-lansyn! Halkyňa esretli ýaşaýyş baguş eden, ýur-dumyzy dünýäde ösen döwletleriň hataryna çyka-ran hormatly Belent Serkerdebaşymyzyň jany sag, başy dik, tutýan tutumly işleri hemişe rowaç bolsun!

Berdimyrat DURDYÝEW,
Ahal welaýatynyň Polisiýa müdirliginiň Tejen etrap Polisiýa bölüminiň polisiýanyň ýol gözegçiligi bölüminiň wagyz-nesihat işleri boýunça gözegçisi, polisiýanyň kapitany.

Älemgoşarlaryň sany artar

Täze geçirilen barlaglaryň birinde Ýer yüzünde älemgoşaryň has köp peýda bolýandygyny anyk-landy. Toplanan maglumatlar 2100-nji ýylda çenli bu tebigy hadysanyň 5 göterim artjakdygyny belletýär.

Howanyň üýtgemeginiň gö-ze ilmeýän täsirlerini öwrenen amerikan alymlary azyndan bir sany älemgoşaryň eme-le gelmeği üçin amatly howa şertleri bolan günleri sanapdyr. Soňra bolsa, global howa maglumatlaryndan peýdalanyp, kompýuter şertlerinde simulýasiýa döredipdirler. Ylmy barlagyň netijeleri «Global Environment Change» atly ylmy ma-kalada çap edildi. Älemgoşaryň Tibet ýaly beýik hem-de az ilatly ýerlerde has köp biljekdigy mälim edildi.

Täçmuhammet BEGENJOW,
S.A.Nyýazow adyndaky Türkmen oba hojalyk universitetiniň talyby.

Aý ulagyny tanyşdyrdy

ABŞ-nyň Aerokosmos edarasý Aýyň ýüzün-de sürmäge niýetlenen ulagyny tanyşdyr-dy. Häzirki wagtda synagdan geçirilýän ýol Ýerliň hemrasýnda kynçylyksyz sürüp bilner. Arizona

ştatynyň Flagstaff şäheriniň golaýy gadymy wulkanla-ryň lawalarynyň atylyp çy-kan üeri bolup, Aýyň relýe-fine meňzeýär. Şol sebäpli ulag bu ýerde synagdan ge-çirilýär. Aý ulagy beýkligi ýarum mert bolan daş-lardan geçip, öz daşyndan aýlanyp, saga-çephe he-reket edip bilýär. Ulagy synagdan geçiren sürüjiler gijesine onuň içinde boldular. Şeýlelikde, Aýda nä-hili kynçylyklaryň ýüze çykyr biljekdigi öwrenilýär.

Ogulsenem NURGELDIÝEWA,
Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz universitetiniň talyby.

ZAMAN TÜRKMENISTAN	
ESASLANDYRYJYSY – «ZAMAN–TÜRKMENISTAN» HOJALYK JEMGYÝETI	
Noýabr aýynyň 18-i, 2022 Gazetiň möçberi 8 sahýa. A-110540	Belgisi: 46/1508 Tirazy: 6740 Bahasy: 4,50 manat
BAŞ REDAKTOR MYRATDURDY GARJANOW JOGAPKAR KÄTIP AMANMYRAT BAÝMYRADOW	
BIZIŇ SALGYMYZ: Agsabat şäheri, 1908 (Gündogar) köçesi, 10-A jaýy. Tel/faks: 28-14-05, 28-14-36 web sahpa: www.zamanturkmenistan.com.tm elektron poçta: info.zamanturkmenistan@gmail.com	
BELLIK: Redaksiýamıza gelen hatlar yzyna gaýtarylmaýar. Gazetimizde ýerleşdirilen mahabatlardaky ýazgylaryň mazmunyna mahabat beriji jogapkärdir. Gazet Türkmen döwlet neşiriyat gullugynyň Metbugat merkezinde ofset usulunda çap edildi. Çap edilşiniň hiline Metbugat merkezi jogap berýär. Telefoný: 399536.	
Abuna ýazylmak isleýänler üçin gazetiniň indeksi: 69477	

Doganlyk halklaryň dostluk festiwaly

Başlangyçy 1-nji sahypada.

Gahryman Arkadagymyzyň ýolbaşçylygynda 2007-2022-nji ýyllarda özara döwlet, resmi we iş saparlarynyň 25-si ýokary derejede guraldy. Özbekistan BMG-niň Baş Assambleýasynyň biziň döwletimiz tarapyndan öňe sürilen 17 Kararnamasyň awtorlaşy bolup çykyş edýär hem-de Türkmenistanyň başlangyjy bilen Birleşen Milletler Guramasynyň mejdançasyna dö-

redilen Bitaraplygynyň dostlary toparyna gatnaşyý bolup durýar. Aşgabatdaky «Daşkent» seýilgähiniň we Daşkentdäki «Aşgabat» seýilgähiniň özbek-türkmen dostlugynyň hem-de hoşniýetli goňsçylygynyň aýdyň nyşanlary bolandyklaryny aýratyn nygtamak zerur.

Heňňamynyň öwrümlü ýollarynda bagry badaşan bu iki halky baglanyşdyrýan dostluk, doganlyk gatnaşyklary wagtyň synagyndan geçip, mülňüýllyklaryň dowamynda has-da berkedil. Hormatly Prezidentimiziň parahatçylyga, ynanyşmaga esaslanýan daşary syýasaty türkmen-özbek gatnaşyklarynyň taryhynda täze döwre badalga berdi. Häzirkî wagtda iki ýurduň arasyndaky özara bähbitli hyzmatdaşlygynyň syýasy, söwda-ykdysady we medeni unsanperwer ulgamlarynda öňe ilerlemeler aýdyň duýulýar. Hormatly Prezidentimiziň hem-de Özbekistan

Respublikasynyň Prezidentiniň gatnaşmaklarynda paýtagtymyzdaky «Daşkent» dünýe aluş seýilgähiniň açylyş dabarasý, şeýle hem teleköpri arkaly Türkmen-özbek serhetýaka söwda zolagyňyň – Söwda merkeziniň düýbünini tutulmagy iki ýurduň arasynda ýola goýulýan medeni, söwda-ykdysady hyzmatdaşlygynyň barha pugtalanýandygynyň nobatdaky subutnamasyna öwürildi.

Ýeri gelende aýtsak, Türkmenistanyň Se-

nagatçylyk we telekeçiler birleşmesiniň agzasy «Zehinli iş» hojalyk jemgyýeti tarapyndan gurluşygy amala aşyrylan, umumy mejdaný 3 gektara barabar bolan «Daşkent» seýilgähiniň Aşgabadly Magtymguly şaýolunyň ugrunda gurlumagy özboluşly simbolika eýedir.

Türkmen-özbek gatnaşyklary beýik-beýik şahsyýetleriň atlary bilen hem berk baglydyr. Magtymguly Pyragy hem-de Altyr Nowaýy ýaly beýik ussatlaryň hormatyna guralýan çäreler halklary jebisleşdirýär. Häzirkî döwürde hem döwletara gatnaşyklarynda bu iki ýurduň alyp barýan syýasy gatnaşyklary we ykdysady hyzmatdaşlygy ýokary derejededir.

Welaýatymyzda 16-17-nji noýabrda geçirilen Türkmen we özbek halklarynyň dostluk festiwaly bolsa iki halkyň gadymy dost-doganlyk ýörelgesiniň dowamatynyň dowam bolýandygyny alamatlandyrdy. Welaýat merkezi bolan Daşoguz şäherimizde geçirilen dost-doganlyk

festiwalynda gatnaşan doganlyk ýurdumyz bolan Özbekistan döwletinden gelen döredijilik işgärleriniň «Türkmeniň ak öýi» binasynyň önümdäki mejdançadaky çykyşlaryndan başlanan dabaralaryň tutuş dowamynda birek-birege dostluk, mähribanlyk duýgulary paýlanyldy.

«Halkyň Arkadagly zamanasynyň» altyn güýzüniň ajaýyp günlerinde doganlyk Özbekistanyň sungat ussatlary duz-çörek bilen garşylady. Welaýatymyzyň «Türkmeniň ak öýi» binasyna türkmen we

özbek halklarynyň dostluk festiwaly ýokary guramçylyk derejesinde açyldy. Şol ýerde hem iki doganlyk ýurduň sungat ussatlarynyň konserti boldy. Ýaňlanan gazallarda, aýdym-sazlarda dost-doganlygynyň, Garaşsyz Diýarymyzyň, hormatly Prezidentimiziň waspy ýetirdi. Nurmuhammet Andalyp adyndaky sazly-drama teatrynda sahna oýunlarynyň görkezilişi, S.A.Nygazow adyndaky etrabyň «Altun ýol» geňişliginiň Medeniýet öýünde iki doganlyk halkyň kino sungatynyň görkezilişi guraldy.

Şu pursatdan peýdalanyp ýurdumyzy dünýäde dostana gatnaşyklary bilen meşhurlyga eýe eden Gahryman Arkadagymyzyň, şeýle meşhurlygy has-da pugtalandyryan Arkadagly Serdarymyzyň alyp barýan dünýä ähmiýetli, umumdarnamzat bähbitli işlerinde uly rowaçlyklary arzuw edýäris.

Arazbik SÖYÜNOWA,

«Daşoguzpoçta» welaýat kärhanasynyň poçta daşajany bölüminiň operatory. KA-nuň ilkinji guramasynyň başlygy.

Medeni gatnaşyklar giňeldilýär

Türkmenistanyň Medeniýet, Bilim ministrliginiň, Aşgabat şäheriniň häkimiýetiniň goldaw bermeginde Koreýa Respublikasynyň Türkmenistandaky ilçihanasy tarapyndan iki dostlukly ýurduň arasynda diplomatik gatnaşyklaryň ýola goýulmagynyň 30 ýyllygy mynasybetli Koreý medeniýetiniň günleri geçirildi.

Medeniýet günleriniň çäklerinde birnäçe koreý filmleriniň görkeziliş dabaralary, koreý milli aşhanasynyň meşhur tagamlarynyň tanşdyrylyşy, «Hanbok» milli lybasynyň görkezilişi, Türkmenistanyň Döwlet simfoniki orkestriniň hem-de «Gugak» koreý kwartetiniň bilelikdäki konserti geçirildi.

Soňky ýyllarda hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary bilen Türkmenistan bilen Koreýa Respublikasynyň arasynda syýasy, söwda-ykdysady we medeni-unsanperwer gatnaşyklar hil taýdan täze derejeler çykarýldy. Şeýle hem türkmen-koreý parlamentara gatnaşyklaryny pugtalandyrmak ugrunda giň tagalla edilýär. Muny şu ýylyň noýabr aýynda Gahryman Arkadagymyzyň Koreýa Respublikasyna amala aşyryjak resmi sapary hem aýdyň subut edýär.

2007-nji ýylda Aşgabatda Koreýa Respublikasynyň, 2013-nji ýylda bolsa Seulda Türkmenistanyň ilçihanalarynyň açylmagy döwletleriň diplomatik gatnaşyklarynyň taryhynda möhüm ädimleriň biri boldy.

Türkmenistan bilen Koreýa Respublikasynyň arasyndaky döwletara gatnaşyklaryň önän ýokary derejede saklanýar. Türkmenistan bilen Koreýa Respublikasynyň özara bähbitli hyzmatdaşlygynyň köp ýyllaryň dowamynda alyp barýlan söwda-ykdysady gatnaşyklara-da esasy orun degişlidir. Iki ýurduň arasynda nebit we himiýa, dokma senagaty, ulag-aragatnaşyk, oba hojalyk we beýleki pudaklarda alyp barýlan hyzmatdaşlyk bilen bir hatarda, ykdysadyýetiniň geljegi uly ýokary tehnologiýaly, innowasion ugurlarynyň binýadynyň goýmakda hem zerur mümkinçilikler bar. Ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň netijeli guraly hökmünde söwda-ykdysady, ylmy-tehnologik hyz-

matdaşlyk boýunça hökümetara türkmen-koreý toparynyň mejlisleri yzygiderli geçirilýär.

Döwletara gatnaşyklaryň möhüm ugurlarynyň biri-de medeni-unsanperwer ulgamydyr. Ylym-bilim ulgamy boýunça hyzmatdaşlyk arkaly oňyn tejribäniň toplanmagyny, medeni gatnaşyklaryň barha berkemegini, döredijilik gatnaşyklarynyň geriminiň has-da giňelmegini özara ynsanylykly hereketleriň oňyn netijeleri hökmünde görkezme bolar. Türkmenistan Ählumumy ýaşul ösüş institutyna goşulmak baradaky çözümiň tassyklamak bilen birlikde, Koreýa Respublikasynyň Halkara hyzmatdaşlyk agentligi bilen özara hereketleriniň netijeliligini hem subut edýär.

Ýeri gelende bellesek, Türkmenistanyň mede-

niýet, sungat we döredijilik işgärleri Koreýa Respublikasyna geçirilýän medeni çärelere yzygiderli gatnaşýarlar. Öz gezeginde, koreý tarapyňyň wekilleri hem biziň ýurdumyzda guralýan ylmy-amaly maslahatlara, festiwallara we beýleki dabaralara işjeň gatnaşýarlar. Koreýa gaznasý bilen «Merkezi Aziýa – Koreýa» hyzmatdaşlyk forumynyň Sekretariaty tarapyndan bilelikde guralýan «Nowruz Seulda» atly Merkezi Aziýanyň bahar festiwalynyň çäklerinde geçirilýän amaly-haşam sungatynyň sergisine, sungat ussatlarynyň çykyşlaryna, milli egin-eşikleriň we filmleriň görkezilişine türkmen wekilliýeti yzygiderli gatnaşýar.

Geldimuhammet GELDIMUHAMMEDOW,
S.A.Nygazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň uly mugallymy.

Durmuş syýasaty dabaralanýar

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe döwlet Baştutanymyzyň amala aşyrylan durmuş ugurlu syýasaty uly üstünliklere beslenýär. Hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda ýurdumyzy ykdysady taýdan ösüşleriň täze we belent sepgitlerine ýetirmäge, halkymyzyň ýaşaýuş-durmuş şertlerini has-da gowulandyrmaga gönükdirilen iri taslamalar yzygiderli durmuşa geçirilýär.

Täze taryhy döwürde «Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy: Türkmenistanyň 2022–2052-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Milli maksatnamasy», «Türkmenistanyň Prezidentiniň ýurdumyzy 2022–2028-nji ýyllarda durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň Maksatnamasy», «Türkmenistanyň Prezidentiniň obalaryň, şäherçeleriň, etraplardaky şäherleriň we etrap merkezleriniň ilatynyň ýaşaýuş-durmuş şertlerini özgertmek boýunça 2028-nji ýylda çenli döwür üçin Milli maksatnamasy» we durmuşa geçirilýän beýleki halk bähbitli maksatnamalar ýurdumyzyň ykdysadyýetini has-da ösdürmekde, halkymyzyň ýaşaýuş-durmuş derejesini mundaň beýläk-de ýokarlandyrmakda möhüm ähmiýete eýedir.

Ýaňy-ýakunda Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Mejlisiniň altynjy çagyrylyşynyň iýgirmi birinji maslahaty geçirildi. Onuň gün tertibinde «Türkmenistanyň 2023-nji ýyl üçin Döwlet bütjüjiti haýknda» Türkmenistanyň Kanunynyň taslamasyna, şeýle hem «Türkmenistanyň 2021-nji ýyl üçin

Döwlet bütjüjitiň ýerine ýetirilşi hakynda» karary taslamasyna garaldy.

Arkadagly Serdarymyzyň tekiplerine laýyklykda, 2023-nji ýyl üçin Döwlet bütjüjitiň taslamasynda pul serişdeleriniň esasy bölegini durmuş ulgamyň, hususan-da, bilimi, saglygy goraýuşy, medeniýeti, döwlet durmuş üpjünçilik ulgamyňy, ýaşaýuş jaý-jemagat hojalygyny, umumy häsiýetli döwlet hyzmatlaryny ösdürmäge gönükdirmek, şeýle-de zähmet haklaryny, pensijalary, döwlet kömek pullaryny, talyp we diňleji haklaryny ýokarlandyrmak göz önünde tutulýar.

«Türkmenistanyň 2023-nji ýyl üçin Döwlet bütjüjiti haýknda» Kanunynyň taslamasynyň kabul edilmeginde biragyzdan ses beren deputatlaryň gelen netijesine görä, bu resminama düýpli hasaplamalara esaslanýandy, döwletiň hem-de jemgyýetiniň serişde kuwwaty bilen berkidilendiri we onuň halkyň bähbitlerine, durmuşynyň abadançylygyna hyzmat etjekdigi gürrüňsizdir. Şeýle-de, «Türkmenistanyň 2021-nji ýyl üçin Döwlet bütjüjitiň ýerine ýetirilşi hakynda» Mejlisiň karary biragyzdan kabul edildi.

Ulanlymaga berilýän kärhanalaryň mekdepler we durmuş ähmiýetli beýleki desgalar hormatly Prezidentimiziň durmuşa geçirişiniň özgertmeleriniň oňyn netijesi bolup durýar. Bu alyp barýlan işler döwletimiziň Garaşsyzlygynyň we hemişelik Bitaraplygynyň esaslaryny berkidýär, halkymyzyň beýik geljegi bolan berk ynanymy pugtalandyryar.

Lejla ATAÝEWA,

Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň mugallym-äwrenijisi.

Gahryman Arkadagymyza Türki Döwletleriň Guramasynyň ýokary sylagy

Başlangyçy 1-nji sahypada.

Hut şu maksatlary bilen, 2009-njy ýylda Türki geňiş döredildi we geçen ýyl Stambulda geçirilen Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşiniň VIII sammitinde onuň ady üýtgedilip, Türki Döwletleriň Guramasy diýlip atlandyryldy. Şol sammitde hem Türkmenistana bu guramada synçy derejesini bermek baradaky çözügiň kabul edildi. Türki Döwletleriň Guramasy (TDG) ozalky Türki dilli döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşi (Türki geňeşi) ady bilen 2009-njy ýylyň 3-nji oktýabrynda Nahçywan Şertnamasy esasynda Azerbaýjan, Gazagystan, Gyrgezystan we Türkiýe tarapyndan esaslandyryldy. Wengriýa 2018-nji ýylda bu gurama synçy döwlet hökmünde kabul edildi. Şol ýylyň 30-njy aprelinde Özbekistan hem Türki geňeşe goşulmak meýilini beýan edip, 2019-njy ýylyň 14-nji sentýabrynda guramanyň doly agzasy boldy. Guramanyň Baş sekretariaty Stambulda, Halkara Türk Medeniýet Guramasynyň Ankara, Türki Döwletleriň Guramasynyň Parlament assambleýasy Azerbaýjanyň paýtagty Bakuwda we Halkara Türk akademiýasy Gazagystanyň paýtagty Astana şäherinde ýerleşýär.

Ine, şeýle uly abraýa eýe bolup barýan guramanyň nobatdaky ýokary derejedäki sammitine Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň hormatly myhman hökmünde gatnaşmagy Türkmenistan bilen bu gurama agza döwletleriň arasyndaky dürli ugurlardaky gatnaşyklaryň has-da pugtalanýandygynyň nobatdaky subutnamasydyr.

Gahryman Arkadagymyzyň bu samitiň ýurtlarymyzyň ykdysady, söwda, maýa go-

ýum, medeni-unsanperwer ugurlarda hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga ýardam berjekdigine ynanyandygyny, oňa halkara we sebit işlerinde Türki Döwletleriň Guramasyna oňalyň täsir etmäge gönükdirilen waka hökmünde sereýändigini nygtady.

Samitiň çäginde Türkmenistanyň Mil-

li Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň Türki dünýäniň ýokary ordeni bilen sylaglanmagy Gahryman Arkadagymyzyň Türkmenistan bilen türk döwletleriň arasyndaky gatnaşyklary pugtalandyrmak, şeýle hem halkara we sebit meseleleri boýunça aýgütly başlangyçlary öňe sürmek hem-de parlament diplomatiýasyny dünýä yzünde dabaralandyrmak ugrunda alyp barýan beýik başlangyçlarynyň giň goldawa eýe bolýandygynyň nobatdaky subutnamasy boldy.

Gahryman Arkadagymyzyň Türki Döwletleriň Guramasynyň ýokary sylagy üçin minnetdarlyk bildirip, bu sylaga Türkmenistana hem-de türkmen halkyna hormat-sarpanyň nyşany hökmünde garaýandygyny nygtady, Türkmenis-

tanda 2024-nji ýylda dünýä belli filosof, beýik akyldar şahyrymyz Magtymguly Pyragynyň 300 ýyllygynyň belenligidigini ýatlatdy we pursatdan peýdalanyp, hemmeleri bu şanly toýa çagyrdy. Şeýle hem hormatly Arkadagymyzyň Aňaw şäheriniň 2024-nji ýylda «Türki dünýäniň medeni paýtagty» diýlip ygylan edilmeginiň goşa

şatlyk hökmünde kabul edildigini belledi.

Bu sammitde döwletara gatnaşyklarynyň pugtalandyrylmagyna goşant goşmak maksady bilen bag nahallaryny oturtmak dabarasý hem guraldy. 10 mül Türkmenistanyň gatnaşmagynda şeýle giň gerimli bag ekmekeňe Türkmenistanda hem geçirildi. Türkmenistanda ýurduň ähli künjekleriniň bagy-bossanlyga öwürmäge gönükdirilen uzak möhletli Milli tokaý maksatnamasynyň netijeli durmuşa geçirilýändigini bellemek gerek.

Aýgül BERDILIÝEWA,

Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet uniwersitetiniň iňlis diliniň fonetikasý we leksikologiýasy kafedrasynyň mugallymy.

Aşgabatda täsin desgalaryň sany artýar

Hormatly Prezidentimiziň taýsyz tagallalary bilen ýurdumyzyň baş şäherini durmuş-ykdysady taýdan ösdürmek, gurlulýan desgalarla milli binagärlik ýörelgelerini bilen häzirkî zamanýň ösen tejribesini utgaşdyrmak we paýtagtymyzyň durmuş düzümini kämilleşdirmek işlerine uly ähmiýet berilýär.

Merjen paýtagtymyzy binagärlik keşbi, sazlaşyklylygy we ajaýyplygy bilen haýran galdyryar. Aşgabat dünýäniň owadan we ýaşaýuş üçin amatly şertleri özünde jemleýän şäherleriniň hatarynda eýeleýän orunyň barha pugtalandyryar. Ýurdumyzyň baş şäheriniň birnäçe desgalary binagärlik çözümlerine eýe bolan özboluşlylygy bilen ençeme gezek Türkmenistanyň rekordlar kitabyna girizildi.

Häzirkî wagtda Köpetdaglyň etegindäki ajaýyp ýerlerde birnäçe binagärlik toplumlary gurlup, ulanmaga berildi. Bu desgalar Köpetdaglyň etegindäki tebigy aýratynlyklardan ugur alýnlar hem-de ekologiya meselelerine möhüm ähmiýet berilýär. Şunuň bilen baglylykda, paýtagtymyzyň günorta böleginde sil suwlaryny sowujy desgalar toplumyny ulanmaga bermek dabarasý boldy. Daşky gurşawy goramak, tebigata aýawly garmak, tebigy serişdeleri netijeli we rejeli peýdalanmak, geljek nesiller üçin onuň gözelligini, baýlygyny gorap saklamak döwlet Baştutanymyzyň amala aşyrylan ösüş strategiasynyň möhüm ugurlarynyň biridir.

uzynlygy 49 kilometre barabardyr. Bu döwrebap desgalar toplumu suw saklaýyşy açyk howuzlary, köprüleri, suw sorujy beketleri, 34 kilometrdan gowrak beton bilen berkidilen kanallary, 8 kilometrdan gowrak turba geçirijileri we beýleki inženerçilik ulgamlaryny öz içine alýar.

Ak mermerli Aşgabatda öz gerimi boýunça täsin sil suwlaryny sowujy desgalar toplumu birnäçe möhüm şahadatnamalara hem mynasý boldy. Bu hem desganyň inňan uly ähmiýete eýe bolup, döwrebap inženerçilik ulgamlaryny özünde jemleýändigini bilen tapawutlanýar. Bu taslama Russiýanyň «Sewkawpirowod-

hoz» hem-de Türkmenistanyň «Türkmenusulm» mytaslama» taslama institutlarynyň, Türkmenistanyň Gurluşyk we binagärlik ministrliginiň Seýsmiki dünmukly gurluşyk ylmy-barlag institutynyň hünärmenleriň bilelikdäki işleriniň netijesidir. Bu işleriň deňi-taýynyň ýokdugy Russiýanyň hem-de Türkmenistanyň köp sanly ylmy bileleşikleri tarapyndan tassyklanyldy we degişli güwänamalar bilen berkidildi.

Ýurdumyzyň baş şäheriniň keşbi günsaýyn özgerip, özünde jemleýän döwrebap desgalary bilen haýran galdyryar. Köpetdaglyň eteginde ýerleşen ak mermerli paýtagtymyzyň geografik ýagdaýyny nazara alanynda, ol sil suw akymlarynyň geçýän zolagynda ýerleşýär. Şunuň bilen baglylykda, bu desgalar toplumynyň giňizilmegi paýtagtymyzyň inženerçilik-kommunikasiýa ulgamyň halkara ünlüleri laýyk getirmäge, birnäçe meseleleri, hususan-da, sil suwlaryny sowmak, sil akabalaryny hem-de goýladyk çäkleri sil suwdan goramak boýunça wezipeleri çözmäge mümkinçilik berer. Ulanmaga berlen sil suwlaryny sowujy desgalar toplumu innowasion inženerçilik-tehniki taslamadyr. Onuň täsinligi desgalaryň düzümliginiň gurluşynyň ulgamyndan, Köpetdagly eteginiň tebigy howa, düzümliginiň tektonik hem-de inženerçilik-geologik şertleriniň täsinligini nazara almak bilen gurlan sil sowujy desgalaryň ýerleşişinden ybaratdyr.

Hemra KAKAJANOW,

S.A.Nygazow adyndaky Türkmen oba hojalyk uniwersitetiniň kafedra müdiri, uly mugallymy.

BILIM – kämilligiň açary

Arkadagly Serdarymyzyň baştutanlygyna ýurdumyzyň geljegi bolan ýaş nesiller aýratyn alada bilen gurşalýar. Ösüp gelýän ýaş nesliň döwrebap bilim-terbiýe almagy üçin bilim ulgamyňyň işgärleri öňeýli zähmet çekýärler.

Gahryman Arkadagymyzyň milli bilim ulgamyňyň ösüşini täze derejesine çykarmak boýunça başyňyň başlan giň möçberli özgertmeleriniň Arkadagly Serdarymyz tarapyndan üstünlikli durmuşa geçirilmegi netijesinde ýurdumyzda ylym-bilim ulgamy has-da kämilleşdirildi. Aýratyn-da, bu babatda halkara hyzmatdaşlyk gatnaşyklarynyň işjeňleşdirilmegini, şeýle-de «Türkmenistanda 2019–2025-nji ýyllarda sanly ykdysadyýeti ösdürmegiň Konsepsiýasyna» laýyklykda, bilim ulgamynda hem sanly ulgamyň giňden ornaşdyrylmagyna uly ähmiýet berilýär, täze hünärleri girizilýär, hünärmenleri taýýarlamagyň usulyýetine aýratyn üns berilýär, döwrebap okuw meýdanlary işlenip taýýarlanylýar. Döwletimizde sanly bilim ulgamyňyň ösdürmegiň konsepsiýasyny durmuşa geçirmegiň meýdanamasy laýyklykda, bilim edaralarynyň işini has-da kämilleşdirmek, bilim bermegiň ähli basgançaklaryny ýokary hilli elektron bilim maglumatlary bilen üpjün etmek, bilim edaralarynda berilýän bilimiň mazmunynyň başlaýdymak, şeýle hem okatmagyň hilliniň dünýä derejesine laýyk gelmegini üpjün etmek boýunça yzygiderli işler amala aşyrylýar.

Sanly bilimi ösdürmek, innowasion tehnologiýalary ornaşdyrmak arkaly bilim bermegiň düňýä ünlülerine laýyklygyny üpjün etmek ugrunda netijeli işler durmuşa geçirilýär. Ulgamda halkara

gatnaşyklary yzygiderli pugtalandyrylýar. Halkara guramalar, ylmy merkezler bilen hyzmatdaşlygy giňeltmäge aýratyn ähmiýet berilýär.

Mugallymçylyk ugurly dört sany ýokary okuw mekdebinde – Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet uniwersitetinde, Döwletmämmet Azady adyndaky Türkmen milli dünýä dilleri institutunda, Seýitnazar Seýdi adyndaky Türkmen döwlet mugallymçylyk institutunda, Türkmen döwlet bedenterbiýe we sport institutunda hünär ýokarlandyryş fakultetleriniň açylmagy, Bilim ministrliginiň Aşgabat şäher we welaýat Baş bilim müdirlükleriniň ýanynda döwlet umumybilim edaralarynyň mugallymlarynyň, mekdebe çenli çagalar edaralarynyň terbiýeçileriň hünär derejesini ýokarlandyryş merkezleriniň döredilmegi ulgamyň işiniň döwürli tapalaryndan ugur alyp özgerdijiligidinden aýdyň mysaldyr.

Sanly bilimi ösdürmegiň möhüm şertleriniň biri hem bilim ojaklarynyň ýokary tizlikli internet torý bilen üpjün edilmegi bolup durýar. Bilim ojaklarynda zähmet çekýän professor-mugallymlaryň, talyp ýaşlaryň halkara maslahatlara, okuw-amaly sapaklara, dürli bäsleşiklere internet torý arkaly gatnaşmaga mümkinçilikleri bar.

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe durmuşymyzyň ähli ugurlary, şonuň bilen birlikde, milli ylym-bilim ulgamy hem ösüşini täze belentliklerini nazarlaýar. Gahryman Arkadagymyzyň başyňyň başlan bilim özgertmeleri täzeçe çemeleşmelerdir başlangyçlar bilen üstünlikli dowam etdirilýär.

Zülgäha ALLABERDIÝEWA,

Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara nebit we gaz uniwersitetiniň mugallymy.

Nataşa Pirs-Musar ýeňiş gazandy

13-nji noýabrda Slowniýada geçirilen Prezident saýlawlarynyň ikinji tapgyrynda partiýasyz dalaşgär, aklawçy Nataşa Pirs-Musar 53,86% ses bilen ýeňiş gazandy. Respublikanyň Döwlet saýlaw toparynyň maglumatlaryna görä, saýlawçylaryň 46,14%-i ýurduň önki daşary işler ministri, Slowniýanyň demokratik partiýasynyň wekilli Anže Logara ses berdi. Jemleýji netijeler 29-njy noýabrda belli bolar.

Saýlanan Prezident şu ýylyň 23-nji dekabrynda öz wezipesinde iki möhlet işläň hem-de Respublikanyň Konstitusiasyna laýyklykda, üçünji gezek dalaş edip bilmeýän häzirkki Prezident Borut Pahoryň ygtyýarlyklarynyň möhleti gutarandan soň wezipesine girişer.

Nataşa Pirs-Musar saýlawdan soňky çykyşynda ähli raýatlaryň lideri boljakdygyna, olaryň hukuklaryny gorajakdygyna, şeýle hem Günübatar Balkan ýurtlarynyň Ýewropa Bileleşigine goşulmagyna ýardam berjekdigine söz berdi.

Ýurtda 1,7 million töweregi saýlawçy bar. Döwlet saýlaw toparynyň maglumatlaryna görä, Prezident saýlawlarynyň ikinji tapgyryna Slowniýanyň ses bermäge hukugy bolan 898,073 raýaty gatnaşdy. Bilermenleriň pikiriçe, Pirs-Musaryň ýeňiş gazanmagyna saýlawlarda ses bermäge gatnaşanlaryň sanynyň köp bolmagy sebäp boldy.

Slowniýaly syýasatçy Nataşa Pirs-Musar 1968-nji ýylyň 9-njy maýynda Ljubliýanada dünýä indi. Ol 1992-nji ýylda Ljubliýana uniwersitetiniň (Slowniýa) hukuk fakultetini tamamlady. 2015-nji ýylda Wena uniwersitetiniň (Awstriýa) hukuk fakultetinden şahsy maglumatlary goramak boýunça doktoryk derejesini aldy. 1990-njy ýyldan 1996-njy ýyla çenli Pirs-Musar Slowniýanyň milli teleýaýlymynda habarçy bolup işledi. Ol şu ýylyň 23-nji oktyabrynda Slowniýada geçirilen prezident saýlawlarynyň birinji tapgyrynda sesleriň 27%-ine eýe bolup, ikinji tapgyra çykdy. Nataşa Pirs-Musar işewür Aliýoş Musar bilen durmuş gurýar. Olaryň bir ogly bar. Slowniýa Respublikasy Günorta Ýewropadaky döwlet bolup, 2 million 107 müňden gowrak ilaty bar.

Balide G20 sammiti geçirildi

15-16-njy noýabrda G20 ýurtlarynyň ýolbaşçylarynyň azyk we energiýa howpsuzlygyna bagyşlanan sammiti Indoneziýanyň Bali adasynyň Nusa Dua şypahana zolagynda «Bilelikde gurarys, güýçleneris» atly şygar bilen geçirildi. Sammitiň açylyş dabarasynda çykyş eden Indoneziýanyň Prezidenti Joko Widodo bu çäräniň global ykdysady dikeliş üçin katalizator bolup biljekdigine umyt bildirdi.

Indoneziýanyň başlyklygyndaky sammitiň dowamynda G20 ýurtlarynyň ýolbaşçylary azyk we energiýa howpsuzlygynyň, global saglygy goraýşy berkitmegiň, durnukly energiýa geçişini çaltlandyrmagyň, sanly üýtgeşmeleri ösdürmegiň we howanyň üýtgemeginiň meselelerini ara alyp maslahatlaşdylar. Mundan başga-da, Indoneziýa tarapy sammitde gatnaşujylara Kalimantan adasynyň gündogar böleginde ýerleşjek täze paýtagtyň taslamasynyň hödürledi. Mundan ozal ýurduň ýolbaşçylary paýtagt Jakartanyň başga ýere göçüriljekdigini habar beripdiler.

Sammitiň ikinji gününde wekilüetiň agzalary Denpasaryň Ngurah-Raý tebigat seýilgähinde agaç ekmek çäresine gatnaşdylar. Soň bolsa sanly üýtgeşmeler boýunça iş sessiýasy geçirildi. Sammit Indoneziýanyň Prezidenti Joko Widodoňyň metbugat ýygnaгы bilen tamamlandy. Joko Widodo maslahatlaryň netijelerini jemläp, G20 sammitiniň indiki başlyklygyny Hindistana geçirdi.

Halkara Pul Gaznasny oktyabr aýynda dünýä ykdysadyýetiniň şu ýyl 3,2%, indiki ýyl bolsa

2,7% ösjekdigini öňe sürdi. Halkara jemgyýetçiligi sammitde dünýäniň öňdebaryjy ykdysady-ýetleriniň makroykdysady syýasaty utgaşdyrmagyny güýçlendirir we köptaraplaýynlygy, aç-açanlygy, öz içine alýujlygy we özara peýdaly hyzmatdaşlygy ösdürer diýip umyt edýär.

1999-njy ýylda döredilen G20, maliýe we ykdysady meseleler boýunça halkara hyzmatdaşlygyň merkezi forumydyr. Onuň düzümine Ýewropa Bileleşigi we 19 ýurt girýär: Argentina, Awstraliýa, Braziliýa, Kanada, Hytaý, Fransiýa, Germaniýa, Hindistan, Indoneziýa, Italiýa, Ýaponiýa, Meksika, Russiýa, Saud Arabystany, Günorta Afrika, Koreýa Respublikasy, Türkiýe, Beýik Britaniýa we ABŞ.

G20 topary dünýäniň jemi içeri önüminiň 85%-ini, dünýä söwdasynyň 75%-ini, şeýle hem dünýä ilatynyň üçden iki bölegini emele getirýär. 1999-njy ýylda esaslandyrylan bu Halkara guramasynyň maslahatynyda, esasan, halkara maliýe ulgamyndaky hyzmatdaşlygynyň möhüm meseleleri ara alnyp maslahatlaşylýar.

Howa boýunça liderligini berkidýär

7-18-nji noýabr aralygynda Müsürin Şarm el-Şeýh şäherinde geçirilýän BMG-niň konferensiýasynda çykyş eden ABŞ-nyň Prezidenti Jozef Baýden global maýlama garşy göreşde, ýyladyşhana gazlarynyň zyňyndylaryny azaltmakda we «ýaşyl» energiýa maýa goýmakda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň ýene-de öňdäki hatarda durýandygyny aýtdy. Jozef Baýden öz ýurtda ykdysadyýeti karbonsyzlaşdyrmak boýunça kabul edilen meýilnama barada durup geçip, mundan buýana islendik parlament köplügi bilen bilelikde howa meýilnamalaryny maliýeleşdirmek üçin tagalla etjekdigini belledi. Ol geçen tomusda öz administrasiýasynyň ABŞ-nyň jemi içeri önüminiň 1,5%-ini emele getirýän 370 milliard dollarlyk maýa goýum meýilnamasyny kabul edendigini tassyklad.

Baýden çykyşynda özüniň Prezident wezipesinde ikinji kararlarynyň birini ABŞ-nyň 2015-nji ýyldaky Pariž howa şertnamasynyň ýerine üýtgermegine gaýtýp gelendigini ýatlap geçdi. Şol döwürde 195 döwlet Ýer togalagynda howanyň temperaturasynyň ýokarlanmagyny Selsiý boýunça iki dereje töwereginde saklamak barada ulgalaşyp, 55 ýurt resminamany tassyklad. Ýöne 2020-nji ýylda ABŞ resmi taýdan şertnadan çykyşy.

– Milli senagatdan metanyň zyňyndylaryny azaltmak üçin 20 milliard dollardan gowrak maýa goýgus. Bu, taslanan gu-

ňyndylaryny 87% azaltmaktan ybarat – diýip, ABŞ-nyň Prezidenti Jozef Baýden belledi. Ösüp barýan ýurtlara ýardam bermek COP27-niň ýene-de bir möhüm mowzугy boldy. Waşington 2009-njy ýyldaky Kopengagen şertnamasyny boýunça maksatlaryny dolý berjaý edip ütişmedi: şol döwürde COP15-iň sammitinde baý ýurtlar global ýyllylygynyň täsirine duçar bolýan sebitlere kömek etmek üçin ýylda 100 milliard dollar bermäge borçlandyrylypdy. Jozef Baýden Ýewropa Bileleşigi hem-de Germaniýa bilen bilelikde Müsürin arassa energiýa geçişini goldamak maksady bilen 500 million dollar bölünip beriljekdigini aýtdy.

Ýokarky palata gözegçilik ederler

ABŞ-nyň iň uly iki syýasy partiýasynyň biri bolan Demokratik partiýanyň senatory Ketrin Kortess-Masto, Newada ştatynda geçirilen aralyk saýlawlarda ýeňiş gazandy. Netijede, demokratlar ABŞ-nyň Kongressiniň ýokarky palatasyna gözegçilik ederler.

ABŞ-nyň iň uly iki syýasy partiýasynyň biri bolan Demokratik partiýanyň senatory Ketrin Kortess-Masto, Newada ştatynda geçirilen aralyk saýlawlarda ýeňiş gazandy. Netijede, demokratlar ABŞ-nyň Kongressiniň ýokarky palatasyna gözegçilik ederler.

ABŞ-nyň iň uly iki syýasy partiýasynyň biri bolan Demokratik partiýanyň senatory Ketrin Kortess-Masto, Newada ştatynda geçirilen aralyk saýlawlarda ýeňiş gazandy. Netijede, demokratlar ABŞ-nyň Kongressiniň ýokarky palatasyna gözegçilik ederler.

resiniň ýokarky palatasyna gözegçiligini saklap galdylar. Bu çaklama, NBC teleýaýlymy we ABŞ-nyň birnäçe köpçülikleýin habar beriş serişdeleri tarapyndan mälim edildi. NBC teleýaýlymyň habaryna görä, Kortess-Masto sesleriň 96%-i sanalandan soň, Respublikan partiýadaky garşydaşy Adam Laksaltdan öňe saýlanyp, 48,7% sese eýe boldy. Iki dalaşgäriň arasyndaky tapawut 4982 sese deň boldy. Gutarnykly netijeler basym ygylan ediler, ýöne ABŞ-nyň esasy habar beriş serişdeleri eýýäm ýeňijini ygylan edýär. Demokratlaryň Newadadaky ýeňiş Senatdan azyndan, 50 orny eýeleýändigini,

respublikacylaryň bolsa şu wagta çenli 49 orny eýeleýändigini aňladýar. Bu demokratlara 100 orunly ýokarky palata gözegçilik etmek mümkinçilik berýär. Orunlar iki partiýanyň arasynda deň paýlaşylan halatynda-da, demokrat we wise-prezident Kamala Harrisiň sesi artykmaçlyga eýe bolýar. Senatda başga bir ornuň ykbaly dekabryň aýynda Jorjiýa ştatynda geçiriljek saýlawlaryň ikinji tapgyrynyň netijelerinden soň belli bolar. Şeýle-de bolsa, bu ses berişligiň netijeleri indi diňe demokratlaryň Senatda köplügini güýçlendirjekdigine ýa-da ýokarky palatadaky güýçleriň sazlaşygynyň üýtgemezligine bagly bolar. Senatyň häzirki çagyryşynda demokratlar bilen respublikacylaryň arasyndaky orunlar 50-50-den deň paýlanyp bilner. ABŞ-nyň aralyk saýlawlary 8-nji noýabrda geçirildi. Mundan ozal köp bilermenler respublikacylaryň kongressiň iki palatasyna gözegçiligini gaýtadan dikeldip biljekdigi baradaky pikir aradan aýyрмаýdylar. Ýöne häzirki wagtda respublikacylaryň Wellderi palatasyna gözegçilik etjekdigi belli boldy. Bu saýlawlaryň netijesinde, Wekililer palatasynyň tutuş düzümi (435 orun) we Senatyň üçden bir bölegi (35%) gaýtadan saýlanar.

ASEAN-yň sammiti geçirildi

Günorta-Gündogar Aziýa ýurtlary birleşiginiň (ASEAN) 40-njy we 41-nji sammitleri Kambojanyň paýtagty Phnompende geçirildi. Bu pandemiýadan soň, sebit guramasyna agza ýurtlaryň ýolbaşçylarynyň ikinji yüzbe-yüz duşuşygydyr. Kambojanyň Premýer-ministri Hun Sen maslahata gatnaşýanlaryň hemmesiniň häzirkki kynçylyklary ýeňip geçmek we ASEAN jemgyýetini gurmaga kömek etmek üçin umumy tagallalary birlikdirmäge çagyrdy.

ASEAN sammiti, adadça, ýylda iki gezek – ýylyň birinji we ikinji ýarymynda geçirilýär. Dünýäde emele gelen cýl-syrymy ýagdaýlar sebäpli şu ýyl guramanyň iki sammiti bir wagtda geçirilýär.

Kamboja hökümetiniň başlygy Hun Sen gutlag çykyşynda şu ýyl ASEAN-yň döredilenine 55 ýyl dolýandygyny belledi. Ol öz çykyşynyň dowamynda birleşigiň ähli agza ýurtlarynyň köpçülikleýin hyzmatdaşlygyny ruhuňa ygrarlydygyny, taraplaryň sebit howpsuzlygyny, howanyň üýtgemegine we ykdysady dikeldiş bilen bagly köptaraplaýyn gepleşikleri dowam etdirjekdiklerini aýtdy. Ol guramanyň alyp barýan işleriniň agzybirligi berkitmekde, sebitdäki abadçylygy we durnuklylygy ýokarlandyrmakda aýratyn ähmiýete eýedigini tassyklad.

Kamboja häzirki ASEAN-a başlyklyk edýän ýurt hökümünde sammitleriň şygaryny «ASEAN: Iňkynçyliklara garşy bilelikde» diýip atlandyrdy we sebit guramasynyň üç sütüni bolan ASEAN-yň howpsuzlyk bileleşigini, ykdysady jemgyýetini we sosial-medeni jemgyýetini gurmagyň çäginde köptaraplaýynlygy goldamak, durnukly ösüş we ýaşlar alyş-çalşygy ýaly birnäçe maksatnamalary tekliپ etdi.

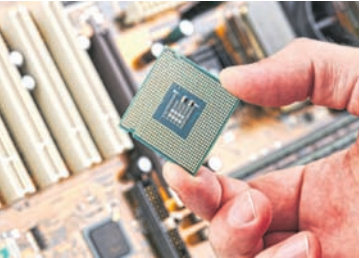

ASEAN-yň 40-njy we 41-nji sammitleri 11-13-nji noýabr aralygynda geçirilip, onuň çäklerinde Hytaýyň we ASEAN-yň ýolbaşçylarynyň 25-nji maslahaty /10 gosmak 1/, ASEAN-yň ýolbaşçylarynyň 25-nji ýygnaгы /10 gosmak 3/ we 17-nji Gündogar Aziýa sammiti /EAS/ geçirildi. 1967-nji ýylda esaslandyrylan ASEAN-yň düzümine sebitdäki 10 ýurt: Indoneziýa, Tailand, Singapur, Filippinler, Bruney, Malaýziýa, Wýetnam, Laos, Kamboja we Mýanma girýär.

ÇIPLERIN SATUWY HAÝALLAÝAR

Çipleriň satuwy 2020-nji ýylyň ýanwarýndan bäri ikinji gezek pese gaçdy. Sentýabr aýynda çipleriň dünýä satuwy 3%-e deň bolup, geçen ýylyň şol aýyndaky 48,48 milliard dollar bilen deňeşdirilende, 47 milliard dollara çenli pese gaçdy. Bu barada Ýarymgeçiriji önümleriň birleşiginiň (SIA) metbugat üçin beýanatynda belleniýär. Söwdalar şu ýylyň awgust aýyndakydan 0,5%-den (47,24 milliard dollardan) pese gaçdy.

– 2022-nji ýylyň birinji ýarymynda güýçli ösüşden soň, global çip satuwy soňky aýlarda haýallap, 2020-nji ýylyň ýanwarýndan bäri ikinji gezek geçen ýylyň sentýabr aýynda azaldy. Şeýle-de bol-

sa, ýarymgeçiriji önümleriň sanly ykdysadyýetiň has möhüm bölegine öwürülmegi sebäpli söwda we bazar ulgamynda mümkinçiligi güýçli bolmagynda galýar – diýip, Ýarymgeçiriji önümleriň birleşiginiň prezidenti we baş direktory Jon Nyfiter belledi. Şunda mikroprosessorlaryň söwdasy Demirgazyk we Günorta Ameri-

kada geçen ýylyň deňişli aýyndakydan 11,5% artdy, Ýewropada 12,4% hem-de Ýaponiýada 5,6% ösüş görkezdi. Şol bir wagtda söwdalar Hytaýda 14,4% we Aziýa-Ýuwaş ummany sebitinde hem-de beýlekilerde 7,7% pese gaçdy. Çipleriň satuwy Demirgazyk we Günorta Amerikada awgust aýy bilen deňeşdirilende, 4,8%, Ýewropada we Ýaponiýada deňişlilikde, 0,1% – 0,5% ýokarlandy. Bu aralykda, HHR-de bu görkeziji 3%, Aziýa-Ýuwaş ummany sebitinde we beýlekilerde 2,9% aşaklady. Ýarymgeçiriji önümleriň birleşigi amerikalý ýarymgeçiriji öndürüjileriň 99%-ine hem-de beýlekilerden bolan öndürüjileriň 66%-ine wekilçilik edýär.

ŞENGEN SEBITINE GIRMEGINI TASSYKLADY

Ýewropa Parlamenti Horwatiýanyň Şengen sebitine girmegini makullady. «Deputatlar Şengen erkin hereket zolagy bilen Horwatiýanyň arasyndaky içkeri serhet gözegçiliginiň ýatrylmagyny tassykladylar» diýlip, Ýewropa Parlamentiniň resminamasynda belleniýär.

Bu kararyň 534 deputat tarapyndan goldanylandygy, 53 wekilin garşy çykandygy we 25 adamyň saklanandygy belleniildi. Şol bir wagtyň özünde gutarnykly karar Ýewropa Bileleşiginiň Geňeşi tarapyndan biragyzdan kabul edilmeli. Mundan ozal Ýewropa Bileleşiginiň Geňeşi Horwatiýanyň Şengen sebitine goşulmak üçin ähli zerur taplary ýerine ýetirendigini aýtdy.

Şeýle hem Ýewropa Parlamentiniň wekilleriniň Ýewropa Bileleşiginiň Geňesini Bolgariýa bilen Rumyniýanyň Şengene goşulysmak baradaky kararyny tiz tassyklamaga çagyrandygy habar berildi.

Şengen sebitinde häzirki wagtda 26 ýurt bolup, oňa Bolgariýa, Horwatiýa, Kipr, Irlandiýa we Rumyniýadan beýleki Ýewropa Bileleşigi ýurtlary, şeýle hem ÝB-niň agzasy bolmadyk Norwegiýa, Islandiýa, Şweýsariýa we Lihtenşteýn girýär. Bu ýurtlaryň raýatlary öz aralarynda hiç hili wiza ýa-da beýlekiler resminama bolmazdan, edil ýurduň içinde ýaly syýahat edip bilýärler. Bolgariýanyň we Rumyniýanyň hem Şengen sebitine goşulmagyna garaşylýar.

FAO: AZYK ÖNÜMLERINIŇ BAHALARY DURNUKLY

BMG-niň Azyk we Oba hojalygy Guramasy global azyk önümleriniň bahalarynyň oktyabr aýynda has durnuklydygyny, ýöne gallanyň bahasynyň beýlekilerde esasy azyk önümleriniň bahasyndan ýokarydygyny habar berdi. Şeýlelikde, oktyabr aýynda galla önümlerinden beýlekiler ähli iýmit önümleriniň bahasy arzanlady. Bu arzanlaýyş yzly-yzyna ýedinji gezek bolýar. FAO-nyň azyk önümleriniň bahasy boýunça görkezijisi oktyabr aýynda, ortaça, 135,9 bal bolup, bu sentýabr aýynyň derejesinden birneme pesdir. Netijede, oktyabr aýynda galla önümleriniň dünýä bahasy

3,0%, bugdaýyň dünýä bahasy 3,2% ýokarlandy. Sentýabr bilen deňeşdirilende, iýmitlik daneleriň dünýädäki bahalary 3,5% ýokarlandy. ABŞ-da we Ýewropa Bileleşiginde oňajsyz ekis şertleri, şeýle hem Argentinada ekis möwsümünde ýagşy pes bolmagy sebäpli mekgejöwleriniň bahasynyň ýokarlanmagyna sebäp boldy. Tüwiniň dünýä bahasy 1,0% ýokarlandy.

Ösümlik ýagynyň dünýä bahasy oktyabr aýynda 1,6% arzanlap, bu geçen ýylyň deňişli döwri bilen deňeşdirilende, 20% pesdir. Günebakar ýagynyň dünýädäki bahalarynyň artmagy palma, soýa we raps ýaglarynyň bahalarynyň arzanlamagy bilen öwezini doldy. Süýt önümleriniň bahasy 1,7% arzanlap, ähli süýt önümleriniň bahasy sentýabr aýynyň bahasyndan pese gaçdy. Sentýabr bilen deňeşdirilende, oktyabr aýynda etiň dünýä bahasy 1,4% arzanlady. Şekeriň bahasy 0,6% arzanlap, bu ýagdaý Hindistanda şeker önümliginiň artýandygy bilen düşündirilýär.

DÜNYÄ HABARLARY

gysga setirlerde

► **Täze ýul arçasý dikiler.** ABŞ-nyň Nýu-York şäheriniň baş arçasý 12-nji noýabrda Manhetene getirildi. Boýy 25 metr, ýaşy 85-90 ýyl bolan Täze ýul arçasý 50 müňden gowrak çyra we Swarowski ýyldyzy bilen bezeler. Roždestwo agajynyň çyralary 30-njy noýabrda ýakylar. Nýu-Yorkda Täze ýul agajyny oturtmak däbi 1931-nji ýylda başlandy.

► **«Adidas»-a ýolbaşçy bolar.** «Puma SE»-niň ozalky baş ýerine ütjeri direktory Björn Gulden 2023-nji ýylyň 1-nji ýanwarýndan başlap «Adidas AG»-a ýolbaşçylyk eder» diýlip, sport harytlaryny öndürýän kompaniýanyň habarynda aýdylýar. «Adidas»-yň häzirki başlygy Kasper Rorsted 11-nji noýabrda wezipesinden çekildi.

► **Möhletini uzaltdy.** Saud Arabystanyň hökümeti bir gezeklik wizalaryň hereket ediş möhletini bir aýdan üç aýa çenli uzaltdy. Mun-

dan ozal Patysalykda diňe köp gezeklik ýylluk wizasý bolanlaryň üç aý galmaga mümkinçiligi bardy. Häkimiýetler 2019-njy ýyldan bari wizelekli ýurtlaryň rağatlaryna syğhatçylyk wizalaryny berip başladylar.

► **Bazaryň ýarysyny eýeleýär.** Şu ýylyň ýanwar-awgust aýlarynda dünýäniň wododod awtoulag bazaryndaky paýy we satuw mukdary boýunça «Hyundai Motor» (Koreýa) birinji orny eýeledi. «Hyundai Motor» 7,410 awtoulag satyp, bu görkeziji 26,2% ýokarlandy. Kompaniýanyň paýy 52,4%-den 59,7%-e çenli ýokarlandy.

► **Dünjä ilaty 8 milliarda ütdi.** Ýer üzündäki adamlaryň sany 8 milliarda ütdi. Bu barada BMG-niň metbugat gullugy mälim edýär. Ilatyň 7 milliardan 8 milliarda çenli artmagy üçin 12 ýyl gerek bolandygy belleniýär. Çaklamalara görä, 2037-nji ýylda çenli dünýä ilaty 9 milliarda üter.

► **Stiw Jobsuň şypbygy satyldy.** ABŞ-da «Apple» kompaniýasynyň esaslandyran Stiw Jobsuň şypbygyna näbelli alýy 200 müň dollar töled. Bu şypbyk «Julien's» auksionynda satylan iň gymmat zatlaryň hataryna girdi. İşewür goňur reňki şypbygyny 1970-80-nji ýyllarda geýipdir. Ona Jobsuň dabanyynyň yzly me-se-mälim bildirýär.

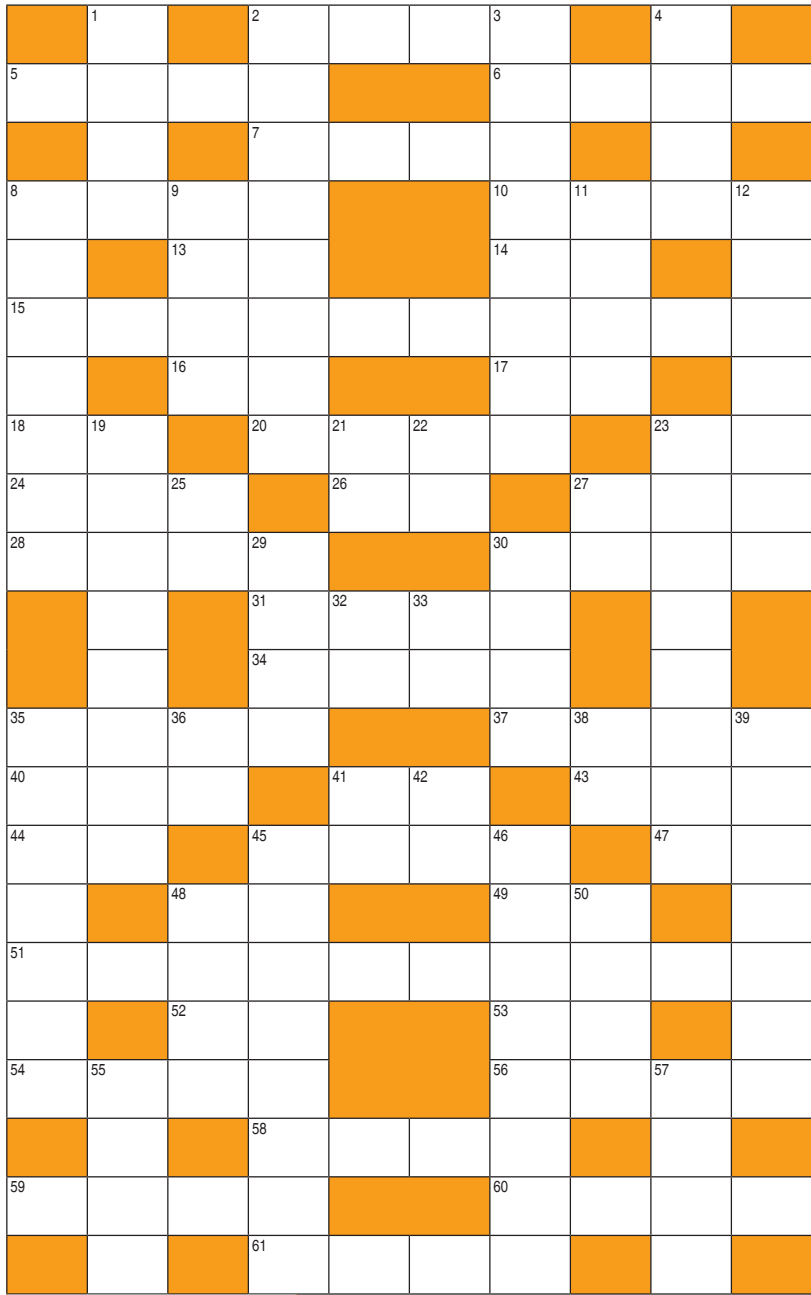
► **Gymmat bahadan satyldy.** Nusgawy suratkeş Winsent Wan Goguň «Serwi agaçlary bilen gurşalan miwe bagy» atly kartinasy Nýu-Yorkuň «Christie's» söwda ögünde 117 million dollara satyldy. Munuň suratkeşiň işleri üçin tölenen iň ýokary nyrdygyyny söwda üji habar berdi.

TARYHDA ŞU GÜN

■ 1885-nji ýylyň 18-nji noýabrynda dünýäde ilkinji motosikl Germaniýada ýola düşýär. Ol Ştutgartiň töwereklerinde sagatda 12 kilometr tizlik bilen sürülýär. Bu şol döwürler üçin ýokary tizlikdi. Motosikl Adolf Daýmlier we Wilgelm Maýbah tarapyndan ýasalýar. Ol içinden otlanýan hereketlendirijisi we ýarym at güýji bolan dört tigrilri agaçdan edilen ulagdy.

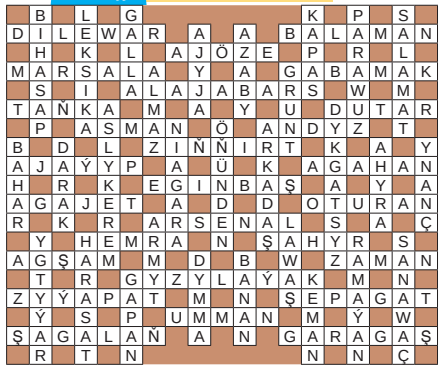

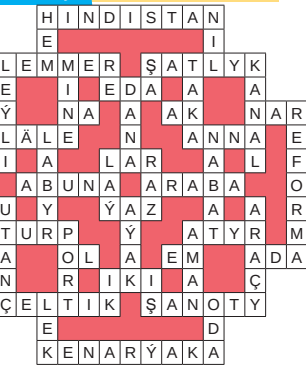
51-nji KROSSWORD

Gülruh ÇARYEWA, Türkmenistanyň Inžener-tehniki we ulag kommunikasiýalary institutynyň talyby.

49-njy crosswordyň jogaby:

50-njy crosswordyň jogaby:

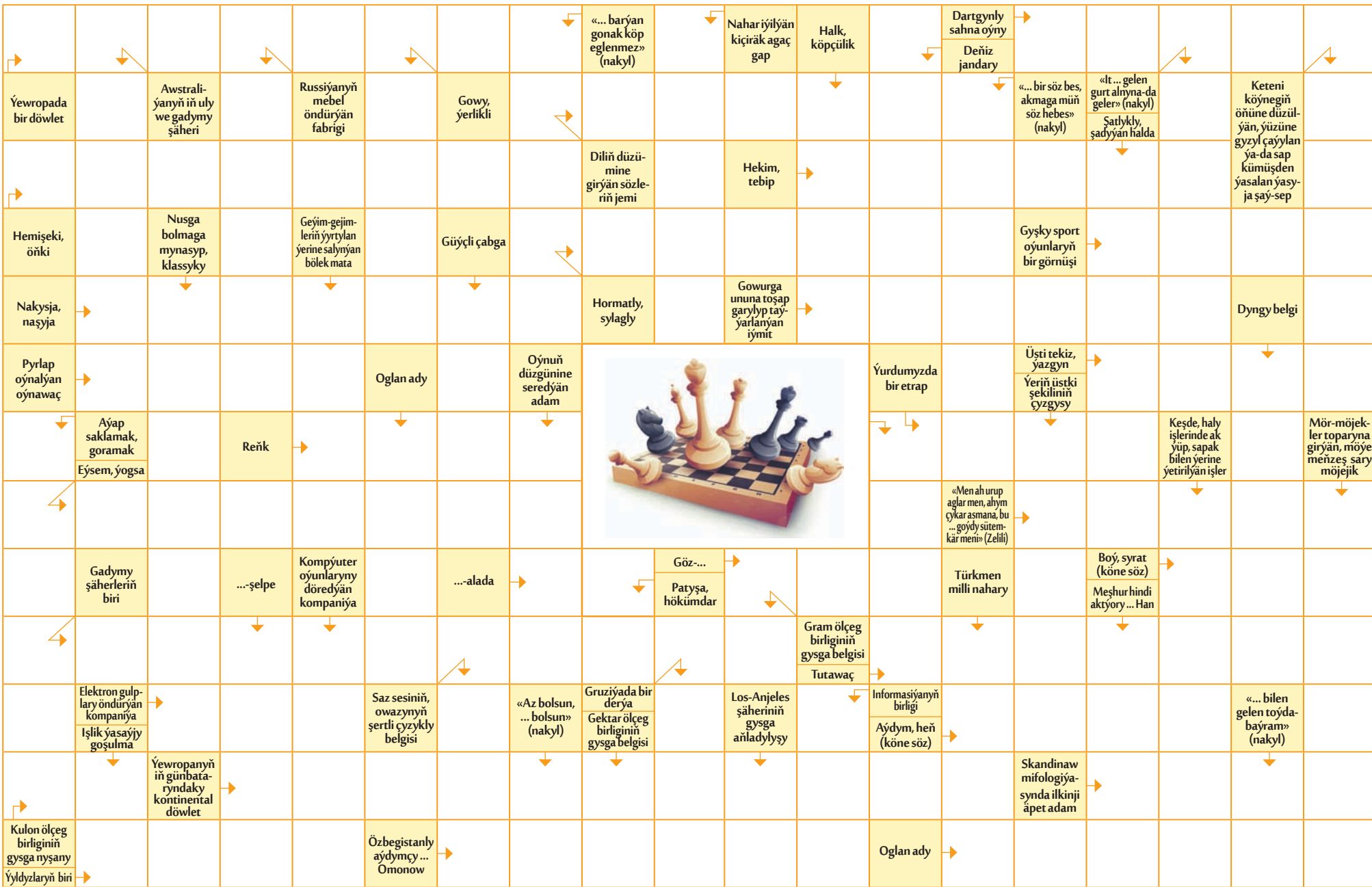

● **DIKLIGINE:** 1. Garala meňzeşräk miweli ağaç. 2. Türkmenistanyň iň pes nokady. 3. Sportuň toparlaýyn görnüşü. 4. Güýçli çabga. 8.Yaryşyň başlangyç çyzygy. 9. «Görk – agyzdan, ... – gözden» (nakyl). 11. «Habarsyz geler sen, ... tutar sen./Yagşy eýläp, ýaman eýläp öter sen» (Magtymguly). 12. Durna meňzeş, alkymynyň aşagy gara guş. 19.Bir ýaşa ýetmedik taý. 21.Nota. 22. Kuala-Lumpur şäheriniň gysga aňladylyşy. 23. Owadan reňkli, ýyldyrawuk şöhle saçýan gymmatbaha daş. 25. Ikuçlulygy görkezýän baglaýyş. 27. Türkiýäniň pul birliginiň gysga aňladylyşy. 29. Sorag çalyşmasy. 30. Maý, çeme. 32. Nota. 33. Bir zadyny keseligine bolan uzynlygy. 35. Uly sargylyt-gyzyl ary. 36. Nyu-Yorkuň gysga aňladylyşy. 38. Nusgawy edebiyat-da Günüň magşugy. 39.Günorta Amerikada bir çöl. 41. «Dosta näçe serpaý

etseň ... ýaly./Näçe söýseň, sonça söýüp ýörmeli» (Gurbannazar Ezizow). 42. At ýasajy goşulma. 45. Ýaz paslynyň başlanan wagty. 46. Burnuň aşagyndaky çukuryk. 48. Ekiýän ekinleriň düýbünü ýumşadyp, haşal otlardan arassalaýyş işi. 50. Ganatsyz guş. 55. Dogry, çyn. 57. Oýun, tans.

● **KESELIGINE:** 2. Dermanlyk häsiýeti bolan otag güli. 5.....çelek. 6. Şwesiýanyň awtoulag kompaniýasy. 7. «Haýyr işi ... tut» (nakyl). 8. Bir zada goýlan nyrh. 10. Beden agzasy. 13. Kümüş elementiniň gysga belgisi. 14. Nota. 15. Wasda uly gala. 16. Günülerden düzülen hasap. 17. Arap elipbiýiniň bir harpy. 18. Litwanyň domen belgisi. 20. Bir zadynyň ters tarapy. 23. Küşat oýnunda iň esasy malyň ady. 24. Ygally, ýagyňly güýçli sowuk

ýel. 26.ayak. 27. Köp kirijli, uly kädilli, kiriş kakar bilen çalyňyan saz guruly. 28. Aşgär, mälüm. 30. Miwe. 31. «...ädimden ýol bolar» (nakyl). 34. Meşhur kartina ... Liza. 35. «Burda» halkara zenanlar žurnalynyň esaslandyryjy-sy, nemes neşirýatçysy ... Burda. 37. Gadymdan bari ulanylyan dokmacylyk guruly. 40.sep. 41. «... towuk düýşünde dary görer» (nakyl). 43. Huş, aň. 44. «Almany çöle ..., armydy – baýra» (nakyl). 45. Çekiliýän ejir, jebir. 47. Gektar sözünüň gysgaça aňladylyşy. 48. At çalyşmasy. 49. Balýk tutulýan uly tor. 51. Planetamyznyň ilatsyz materiği. 52. «... kibi rowan gelur,/Yaş kibi dowan gider» (Nesimi). 53. Şikär. 54. Yranyp, gymyldap duran. 56. Gadymy grek saz guruly. 58. Çyрмаşyp öşän gozaly ösümlik. 59.ýuwaş. 60. Erteklerde, rowaýatlarda duş gelýän hyýaly guş. 61. Rysgal.

18-nji SKANWORD

Tawus AZALOWA, Türkmenistanyň Telekomunikasiýalar we informatika institutynyň mugallymy.

ÇAĞALAR

✓ 1928-nji ýylda oýlap tapyjy Hans Haupt tarapyndan ilkinji kömelek görnüşli saýawan işlenip düzülýär.

Ýer güzünde her ügeriň özüne mahsus tabigy aýratynlyklary, fauna we flora dünýäsi bar. Tebigaty bilen görenleri haýran edýän ýurtlaryň biri hem Taze Zelandiýa bolup, bu ýerde janly-jandartaryň beýleki ýerlerde duş gelmeýän, ýagany endemik görnüşiniň birnäçesi bar. Bulara kiwi, takahe guşlaryny, kereru kepderisini, kaka totyny, tuatara süýrenijisini, eels üylanbalygyny mysal getirmek bolar. Gazetimiziň şu sanynda sizi Taze Zelandiýadaky seýrek duş gelýän guşlar bilen tanşdyrmagy makul bildik.

Takahe. Taze Zelandiýanyň Günorta adasyndaky Fiordland jülgesiniň adybir milli seýilgähinde ýaşaýan takahe uçup bilmeýän iň uly guş hasaplanýar. Gyzyl kekeçli, açyk gymyzy çüňkili, ýalpyldawuk gögümtil-ýaşyl ülekli bu guşlaryň jemi 500 töwereginiň bardygyny çaklanýar. Takaheniň boýy 63 santimetr, agramy ortaça 3 kilogram bolýar. 18 ýyl töweregi ýaşaýan bu guşlar uçup bilmeýändigine garamazdan, gysga we çyňe aýaklary bilen bir metre çenli beýlekige böküp bilýärler. Bu guşlar biri-biri bilen habarlaşmak üçin janly sesini ulanýarlar. Takahe milli derejede goralýan guşlaryň biridir.

Kokako. Ýakymly «aýdymy» bilen tapawutlanýan kokakolar Taze Zelandiýanyň Demirgazyk adasynda ýaşaýarlar. Gö-gümtil-çal ülekli bu guşlaryň bo-kurdagyndaky gök gysguly olaryň sesiniň owadan we ýiti çykmagy-na kömek edýär. Kokakolar ma-kiýanlary bilen bilelikde gezek-li-gezegine (duet) saýraşýarlar. Olaryň inçeden uzyn aýak-lary, egrilip duran guýrugy bolup, seýrek ýagdaýda 100 metre çenli aralyga uçýarlar. Köplenç agaçlaryň depesinde «aýdym aýdýan» kokakolar ilatly ýerlerde zyýankeşlere garşy göreşmekde uly ýardam edýärler. Häzirki wagtda bu guş-laryň üç güzden gowrak jübütiniň bardygyny çaklanýar.

Kereru. Taze Zelandiýanyň meşhur guşlarynyň biri bolan ke-reru kepderisi tokaýda, şäher we oba-ýerlerinde ýaşaýar. Kellesinden döşüne çenli gögümtil-ýaşyl, ganatlary gögümtil-gymyzy, göwresiniň köp bölegi ak ülekli bu guşlaryň esasy mekany Çatem adalary hasaplan-ýar. Kereru ýurtta iň köp ýaýran guş bolup, her topar 50-100 töweregi guşdan düzülýär. Zyýankeşlere garşy gö-reşde esasy kömekçiler bolan bu guşlar agaçlaryň pyntygy, otlar, güller hem-de miwedir kömelekler bilen iýmittenýärler.

Weka uçup bilmeýän guşlaryň biri bolup, beýlekilerden ugurtapujylygy bi-len tapawutlanýar. Taze Zelandiýanyň adalarynyň birnäçesinde duş gelýän bu

guşlar, esasan, goňur reňkde bolýar. Daşky görnüşü ördge meňzeş bolup, to-kaýlarda, kenar ýakalarda ýaşaýan weka bir kilometre çenli aralyga güzmäge ukuplydyr. Olaryň esasy iýmiti ot bolup, ohurgasыз jandarlar, miwedir ýumurt-ga bilen hem iýmittenýärler.

Tui owadanlygy bilen tapawutlanyp, onuň goňur, gögümtil-mä-mişi ülekleri, ýeňsesinden boýnuna tarap seçelenip duran perleri we alkymynda ak «galstugy» bar. Käbiriniň maňlaýynda hüžžerip duran sarý ülekleri hem bolýar. Uçup barýan wagty uly gyklylyk edýän bu guşlaryň esasy bölegi Kermadek, Ok-lend, Demirgazyk, Günorta we Ştquart adalaryndaky tokaýlarda, deňiz ke-narларында ýaşaýar. Gyrymsy agaç-larda höwürtegeýän, gülleriň nek-tary bilen iýmittenýän tuiler «süjji iýmiti» gözläp tapmak üçin 10 kilometre çenli ýol geçýärler.

Kaka. Görmänkäň uzakdan sesi eşidilýän bu guş «ka-a-ka-a-a» sesi bilen tanal-ýar. Ullakan kelleli, aýlaw-ly çüňkili, goňurmtly-gyzyl ülekli, ak menekleri bolan totynyň bu görnüşü Taze Ze-landiýanyň ada tokaýларында ýaşaýar. Kaka köp babatda ýaşylmytly-gyzyl ülekli kea hem meňzeýär. Yöne kealar di-ňe Taze Zelandiýanyň Günorta adasynda ýaşaýar. Häzirki wagtda kaka totularynyň 10 müň töwereginiň bardygyny çaklanýar. Haýwanat ba-ларына bezeg berýän bu guşlar gülleriň nektary, agaçdaky gurçuklar, miweder goza-lar bilen iýmittenýärler.

Piwakawaka. Taze Zelandiýanyň «fantaili» di-ýip atlandyrylýan bu kiçijik guş ýelpewaç şekilli guýru-gy bilen ünsi özüne çekýär. Gyrymsy agaçlaryň şahalarynda «bökjekleşýän» bu guşlar, esasan, Taze Zelandiýanyň Günorta adasyn-da duş gelýär. Piwakawaka sowuga çydamsyz bolup, adanyň iň kiçi guşy ha-saplanýar. Boýnunda, gözünüň ýokarsynda ak menekleri bolan bu guş serçä çal-ym edýär. Olar çybyn, tomzak we möý ýaly mör-möjekler bilen iýmittenýärler.

KIM, HAÇAN

OÝLAP TAPDY?

➤ **SAÝAWAN.** Gündelik durmuşda Günden, ýa-gyndan goramak üçin ulanylýan hojalyk es-baplarynyň biri hem saýawandyr. Saýawanlar palma ýapraklaryndan, tawus üleklerinden baş-lap, şu günki görnüşe gelýänçe birnäçe özgeriş başdan geçiripdir. Häzirki wagtda tehnologi bir-kmeleriniň girizilmeşi esasynda «Bluetooth»-ly hem-de uçýan görnüşli saýawanlar hem bar. Eýsem, saýawanyň näçe ýüzlük taryhy barka? Kim, haçan oýlap tapdyk? Geliň, bular barada öwreneliň!

Saýawan ilkinji gezek, takmynan, 4 müň ýyl mundan ozal Günbatar Aziýanyň taryhy sebiti bolan Mesopotamiýada oýlanyp tapylýar. Şol döwürlerde bu enjam yssy howa şertleri sebäpli Gün şöhlesinden goramak maksady bilen ulan-lylyk. «Saýawan» sözi köp dillere dürli gör-nüşde geçip, «gorag, kölege» manysyny berýär. Saýawan ilki palma ýapraklaryndan, soňra papi-rus gabyklaryndan hem-de tawus üleklerinden ýasalap başlanýar. Ilkinji saýawanlar gaty agyr bolandygyny sebäpli, götermekde köp güýji talap edipdir. Mesopotamiýadaky Müsür sebitlerinde pa-tyşalar üçin ulanylýan Günden gorajy enjam orta asyrlarda Hytaýa hem ýaýraýar. Yöne Hytaýda bu enjam bambuk çubuklaryndan ýasap, üstüni ýaprak ýa-da ülek bilen örtýärler. Soňlugy bi-len nebitli kagyzlar bilen üstü örtülen bu enjamyň agramy has ýeňilleşip, ýagşydan goramak üçin hem ulanylýp başlanýar. Hytaýda söwdanyň ös-meşi bilen saýawanlar Beýjik Yüpek ýoly arkaly Ýaponiýa, Koreýa, Gresiýa, Hindistana, Rime, hatda Demirgazyk Amerika çenli baryp ýetýär.

Saýawan XVII asyrdan Günbatar ýurtlaryň me-deniyetinde, esasanam, Italiýada, Fransiýada we Angliýada uly orun eýeleýär. Ilkibaşda bu enjam diňe zenanlaryň ýagşydan goranmagy üçin ula-nylan zenan esbaplary hasaplanyp, iňlis erkek-leriniň saýawandan peýdalanylýp başlamagy bilen ähli kişi üçin deňlik bolýar. Baýlygyny, at-abraýyň hem-de medeniýetiň nuşany hasaplanan köle-geli enjamyň bahasy gymmat bolupdyr. Ýewro-

pada jemgyýetiň ýokary gattlagynyň wekilleriniň saýawany ulanyp, mahabatyny ýetirmegi bilen bu enjam eýetmez harytlaryň birine öwürülýär. Günbatar ýurtlarda bu enjam kitňi süňkünden ýasalap, üstü agaçdyr galaýy, alýumindir aýna bilen örtülýär. 1830-njy ýylda telekeçi Jeýms Smit «Sons» atly saýawan dükanyny açýar we bu dükän häzirki wagtda hem Londonda müş-de-rlerine hyzmat edýär.

1928-nji ýylda oýlap tapyjy Hans Haupt ta-rapyndan ilkinji kömelek görnüşli saýawan iş-lenip düzülýär. Neýlon görnüşli mata bilen üsti ýapylan bu enjam üfel we berk metallar bilen kämilleşdirilýär. 1969-njy ýylda Bredford Filips eplenýän saýawany üçin patent alýar. Yö-ne eplenýän saýawanyň gaty çylşyrymly bolan-dygyny üçin bu enjamyň kämilleşdirilmeşi dowam etdirilýär. Häzirki wagtda saýawanyň eplenýän, awtomatik, kiçi, uly, üle we gurak howa çydam-ly birnäçe görnüşü, şol sanda gül ýaly açylýan, «akylly» we uçýan görnüşleri bar. Şeýle hem ça-galar üçin niýetlenen nagysly, dürli şekilli kiçijik görnüşleri hem bar.

GYZYKLY MAGLUMATLAR

- ✓ 1959-njy ýylda Gawaïdäki myhmanhana-laryň birinde myhmanlara ilkinji gezek bulguryna kiçijik saýawan berkidilen içimlikler hödürleňär.
- ✓ 1965-nji ýylda Kennet Harz ilter we pişik-ler üçin saýawan oýlap tapýar.
- ✓ 2011-nji ýylda ekologiga taýdan arassa sa-ýawan ýasalap, bu «ýaşyl» saýawan ösümlik materiallaryndan, şeýle hem gaýtadan işlenen «Coca-Cola» çüňşelerinden öndürildi.
- ✓ 2016-njy ýylda öňjüklü telefonýň «Bluetooth»-yna birikdirilýän «akylly» saýawan işlenip düzüldi. Bu saýawan eýesine howa ma-glumatyny sms edýär.
- ✓ 2018-nji ýylda Ýaponiýada uçýan saýa-wan işlenip düzüldi. Bu saýawan utgaşykly here-ket edip, eýesini ýagşydan gorajär.

64 OÝUNLYK ŞOWHUN

► Başlangyjy 1-nji sahypada.

Başda belleyişimiz ýaly, iň uly 2 sport çäresiniň beýlekisi bolan tokmopiya oýunlaryna gara-nynda, has köp tomasaşyny özünde jemleýän Dün-ýä Kubogynyň geçirilip başlanýa ýene-de 8 ýyldan bir asyr dolýar. Futbol oýnunyň döredilmeşinden 70–80 ýyl soň guralyp başlanan Dünýä Kubogyny esaslandyrmak ýeňil düşmeýär. Fransiýaly hünärmenler Žyul Rime bilen kömekçisi Anri Delani Dünýä Kubogyny esaslandyrmak üçin gapy-gapý aýlan-maly bolýar. Käbir federasiýalary zordan, kynlyk bilen yrmagy başaran Rime we Delaniniň eden bu tagallasynyň netjesinde Dünýä Kubogynyň ikinjisi 1930-njy ýylda Urugwaýda geçirilýär. Şondan bäri 21 Dünýä Kubogy geçirilip, irki ýyllarda toparlyk çem-pionata gatnaşdyrmak hem ýeňil düşmeýär, gatnaş-maklary üçin ýalbar-ýakar, haýyş bary ediliýär. Ge-çirilýän ýerliň daşlygy, maliýe yetmezlikler, bizdäki çempionata gatnaşmady, siz bizdäki ýaryşda gelme-difiz, bízem baramzok, ýene-de şol yklymda geçiril-ýär, futbolynyň watany biz bolanymyz üçin başyny biz başlamalydyk, aýakýalaňaç oýnamak işlegi, siýasy boýkotlar, başgasynyň derejine gatnaşmak isleme-ýänler... ýaly garaz, dürli bahanalar bilen çempionata gatnaşmaktan ýüz öwrän ýygundylyr bolýar. Ýöne şol günlerden geçilip, ahyyr şu günlere gelinýär. Hä-zirki wagtda Dünýä Kubogyna gatnaşmagyň özi uly abraý hasaplanyp, her çempionatyň saýlama tapgy-rynda çykýş edýän ýygundylyaryň sany 211-e deň-

ryň diňe 32-si ygtyýar alýar (2026-njy ýylda 48-e çykarylar). Bir söz bilen aýdylanda, dürli bahanalar bilen geleňsizlik edilip, äşgerilmedik Dünýä Kubo-gynyň üsti bu günki gün «gyzyl e» boldy.

HAÝSY ÝYGUNDY ÇEMPION BOLAR?!

● Dünýä Kubogynyň nähili arzylydy-gyny ony bary-ýogy 8 ýygundyňyň gaza-magy bilen beýan etse bolýar. Her 4 ýyldan 1 gezek geçirilýän ýaryş, uruş sebäpli diňe 2 sapar geçirilmedi. Çempionaty şu wagta çenli 17 ýurt gurap, Katar olaryň 18-njisi bo-lar. Mundan öňki çempionat Russiýada ge-

çirilip, territoriýa babatda Dünýä Kubogyny guran iň uly ýurt bolupdy. Katar bolsa iň kiçi ýurt bolar. 200 million dollardan hem köp çykdaý eden Katarlyň geçirjek bu çem-pionaty iň gymmat Dünýä Kubogy hök-münde hasaba alnar. 28 günläp dowam etjek çempionatyň ikinji gezek güýz-gyş passylyrynda geçirilmeşi-de onuň iň uly aý-ratylyklarynyň biridir. Eýsem, 22-nji gezek geçirilýän Dünýä Kubogyna haýsy ýygyn-dy çempion bolar? Bu sowalyň jogabyna biz ýene-de laýyk 1 aýdan göz ýetireris.

Çempionlygyň iň esasy daşgärleri hök-münde Latyn Amerika ýurtlarynyň ikisi — Braziliýa bilen Argentinanyň atlyar agzalýar. Bu iki ýurda bäsdeş bolup biljek iň esasy Ýewropa ýurdy-da soňky çempion Fransi-

ýanyň ýygundyşy hasaplanýar. Azda-kän-de Ispaniýanyň, Angliýadyr Germaniýanyň, Niderlandlaryň hem-de uzakrak hem bolsa Portugaliýanyň ýygundylyary çempionlygyň beýleki daşgärleri diýse bolar. Çempionlygy yzly-yzyna 4 gezek ýewropalylyr gaza-py, olar arany birneme açýlar. Indi gezek Gü-norta amerikalylyryňky ýaly. Iki tarap üçinem bitarap meýdançada geçiriljek bu alydm-ber-dimil göreşde bilermenlere görä, ummanyň aňyrsyndan gelenler bir ädim öňde görünýär. Braziliýa soňky çempionlygyny 20 ýyl öň Aziýada gaza-py, Argentinanyň soň-ky saparky çempionlygynyň üstünden 36 ýyl geçdi. Beýleki bir tarapdanam Dünýäniň super ýyldyzy Lionel Messi hem ajaýyp kar-ýerasynyň üstüni kuboklaryň seresi bilen ýe-tirse, futbol muşdaklary üçinem, taryhyň al-tyn sahypalary üçinem kem bolmazdy. Messi bilen bir klubda çykýş edýän Neymar hem özüniň başarmylyk karýerasyna Dünýäniň iň uly kuboguny hem goşmak isleýär.

Iki yklym — Dünýä Kubogyny gaza-py Ýewropadyr Günorta Amerikanyň wekilleri üçin bitarap hasaplanýan ýerlerde geçirilen çempionatyň birinjisinde Braziliýa (2002), ikinjisinde-de Ispaniýa çempion bolupdy (2010). Üçünjisinde haýsýsýnyň döwüniň rüstem çekiljekdi ähli janköýleri üçin gy-zyklandyryr. Ýewropalylardan öňe sürülýän Fransiýanyň ýygundyşynda ähli zat Kilian Mbappe we ýoldaşlarynyň nähili oýun gör-kezikdigine bagly bolup durýar. Ýöne soň-ky ýyllarda çempion bolan ýygundylyary nobatdaky çempionatda toparçalardan hem çykyp bilmeýändigini, şu wagta çenli yzly-yzy-na çempion bolmak diňe 2 ýygunda — Italiýa bilen Braziliýa başartmagy (ikisi hem ýarmy asyrdan öňki ýaryşlarda bu başarmygy gaý-

3 ÝURTDAN 3 TÄLIMÇI BAR

► Çempionata gatnaşýan 32 ýy-gyundyňnyň tälimçileri 24 ýurda wekilçilik edýär. 32 ýygundyňnyň 23-si öz milletlerinden bolan tälimçi bi-len gatnaşsa, 9 ýygundyňnyň tälimçisi başga ýurduň wekilleridir. Argentinadyr Portugaliýadan hem-de Ispaniýadan 3 tälimçi Katar 2022-de çykýş eder. Argentinanyň tälimçisi Lionel Skaloní, Meksikanyň tälimçisi He-rardo Martino, Ekwadoryň tälimçisi Gustavo Alfaro – argentinaly, Por-tugaliýanyň tälimçisi Fernando San-toş, Eýranyň tälimçisi Karloş Keýruş, Günorta Koreýanyň tälimçisi Paulo Bento – portugaliýaly, Ispaniýanyň tälimçisi Luis Enrike, Belgiýanyň täl-imçisi Roberto Martines hem-de Kataryň tälimçisi Feliks Sançes – is-paniýaly tälimçilerdir. Angliýa bilen Fransiýadan hem 2 tälimçi çem-pionata wekilçilik ederler. Didie Deşam (Fransiýa) bilen Herwe Renar (Saud Arabystany) fransiýaly, Garet Saut-geýt (Angliýa) bilenem Jon Hardman (Kanada) çempionatdaky iňlis tälim-çilerdir. Tälimçisi başga ýurtly bolan ýene bir topar hem Kosta Rikanyň ýygundyşy bolup, Demirgazyk Ame-rikanyň wekiline kolumbiýaly Luis Fernando Suares tälim berýär.

«NIKE» ÖNDELIGI EÝELEÝÄR

► Çempionata gatnaşýan ýygundylyaryň köy-nekçe hemäýatkärlerine seretsek, «Nike» öndeligi eýeleýär. Gatnaşýan 32 ýygundyňny 13-siniň köýnekçesi «Nike» kompaniýasyna degişlidir. «Adidas» 7, «Puma» 6 ýygunda he-mäýatkärlik edýär. Galan ýygundylyaryň 3-si ýerli kompaniýalaryň taýýarlaýan köýnekçeleri bilen gatnaşýar. Şeýle-de, Italiýanyň «Kappa», ABŞ-nyň «New Balance», «One All Sports» kompa-niýalaryň herisi 1 topara hemäýatkärlik edýär.

«NIKE» (ABŞ): Braziliýa, Awstraliýa, ABŞ, Horwatiýa, Angliýa, Niderlandlar, Katar, Saud Arabystany, Portugaliýa, Günorta Koreýa, Pol-şa, Fransiýa, Kanada

«ADIDAS» (Germaniýa): Argentina, Germa-niýa, Belgiýa, Ýaponiýa, Meksika, Uels, Ispaniýa

«PUMA» (Germaniýa): Gana, Senegal, Marokko, Serbiýa, Şweýsariýa, Urugwaý

«MARATHON» (Ekwador): Ekwador

«MEROOJ» (Eýran): Eýran

«HUMMEL» (Daniýa): Daniýa
«KAPPA» (Italiýa): Tunis
«NEW BALANCE» (ABŞ): Kosta Rika
«ONE ALL SPORTS» (ABŞ): Kamerun

Katar 2022 Dünýä Kubogyna gatnaşýan ýygundylyaryň düzümleri

KATARYŇ ÝYGUNDYSY			
1	D	Saad Al-Şib	19.02.1990 Al-Sadd
2	G	Ro-Ro	06.08.1990 Al-Sadd
3	G	Abdelkarim Hassan	28.08.1992 Al-Sadd
4	Y	Mohammed Wadd	18.09.1993 Al-Sadd
5	G	Tarek Salman	05.12.1997 Al-Sadd
6	Y	Abdulaziz Hatem	28.10.1990 Al-Rayýan
7	H	Ahmed Alaaeldin	31.01.1993 Al-Garafa
8	Y	Ali Assadalla	19.01.1993 Al-Sadd
9	H	Mohammed Muntari	20.12.1993 Al-Duhail
10	H	Hassan Al-Haydos (K)	11.12.1990 Al-Sadd
11	H	Akram Afif	18.11.1996 Al-Sadd
12	Y	Karim Boudiaf	16.09.1990 Al-Duhail
13	G	Musab Keder	26.09.1993 Al-Sadd
14	G	Homam Ahmed	25.08.1999 Al-Garafa
15	G	Bassam Al-Rawi	16.12.1997 Al-Duhail
16	G	Bualem Huh	07.09.1990 Al-Sadd
17	G	Ismael Mohammed	05.04.1990 Al-Duhail
18	H	Halid Munir	24.02.1998 Al-Wakra
19	H	Almoez Ali	19.08.1996 Al-Duhail
20	Y	Salem Al-Hajri	10.04.1996 Al-Sadd
21	D	Yusef Hassan	24.05.1996 Al-Garafa
22	D	Meşaal Barşam	14.02.1998 Al-Sadd
23	Y	Assim Madibo	22.10.1996 Al-Duhail
24	H	Naif Al-Hadhrani	18.07.2001 Al-Rayýan
25	G	Jassem Gaber	20.02.2002 Al-Arabi
26	Y	Mostafa Meşaal	28.03.2001 Al-Sadd
TÄLIMÇI: Feliks SANÇES (Ispaniýa) — 13.12.1975			

EKWADORYŇ ÝYGUNDYSY			
1	D	Hernan Galindes	30.03.1987 Aukas
2	G	Feliks Torres	11.01.1997 Santos Laguna (MEK)
3	G	Piero Hinkapi	09.01.2002 Santos Laguna (MEK)
4	G	Robert Arboleda	22.10.1991 Sao Paulo (BRAZ)
5	Y	Hoze Sifuentes	12.03.1999 Los Angeles FK (ABŞ)
6	G	William Paco	16.10.2001 Antwerpen (BELG)
7	G	Perwis Estupinýan	21.01.1998 Brayton (ANG)
8	Y	Karlos Gruzco	19.04.1995 Augsburg (GER)
9	Y	Ayrton Presiado	17.07.1994 Santos Laguna (MEK)
10	Y	Romario Ibarra	24.09.1994 Pakuka (MEK)
11	H	Mihael Estrada	07.04.1996 Cruz Azul (MEK)
12	D	Moises Ramires	09.09.2000 Independiente del Valle
13	H	Enner Walensiya (K)	04.11.1989 Fenerbahçe (TÜR)
14	G	Hawier Arreaga	28.09.1994 Seattl Saunders (ABŞ)
15	Y	Anhel Mena	21.01.1988 Leon (MEK)
16	Y	Diego Sarmiento	16.05.2002 Brayton (ANG)
17	G	Anhele Presiado	18.02.1998 Genk (BELG)
18	G	Jeremi Palacios	12.07.1999 Los Angeles FK (ABŞ)
19	Y	Gonzalo Plata	01.11.2000 Wallydodil (ISP)
20	Y	Sebas Mendes	26.04.1997 Los Angeles FK (ABŞ)
21	Y	Alan Franko	21.08.1998 Talieres (ARG)
22	D	Aleksander Dominges	05.06.1987 LDU Kuito
23	Y	Moises Kaicedo	02.11.2001 Brayton (ANG)
24	H	Dzorkaef Reasko	18.01.1999 Nyuwel's Old Boyz (ARG)
25	G	Jekson Porozo	04.08.2000 Trua (FRA)
26	H	Kevin Rodrigues	04.03.2000 Imbabura
TÄLIMÇI: Gustavo ALFARO (Argentina) — 14.08.1962			

SENEGALYŇ ÝYGUNDYSY			
1	D	Eduar Mendi	01.03.1992 Çelsi (ANG)
2	G	Ismael Yakobs	17.08.1999 Monako (FRA)
3	G	Kalidu Koulibali (K)	20.06.1991 Çelsi (ANG)
4	G	Abdu Diallo	04.05.1996 Leipsig (GER)
5	Y	Idrissa Geye	26.09.1989 Ewerton (ANG)
6	Y	Nampalys Mendi	23.06.1992 Lester (ANG)
7	G	Yussuf Sabaly	05.03.1993 Belis (ISP)
8	Y	Seinu Kuýate	21.12.1989 N. Forest (ANG)
9	Y	Ilman Ndiaye	06.03.2000 Şeffild Yun (ANG)
10	H	Sadio Mane	10.04.1992 Bawariýa (GER)
11	G	Fomoro Mendi	02.01.2001 Amien (FRA)
12	G	Pap Abou Sisse	14.09.2002 Tottenham (ANG)
13	Y	Pap Geye	24.01.1999 Marsel (FRA)
14	Y	Mustafa Neým	05.05.1995 Patos (KIPR)
15	H	Krepin Diatta	25.02.1999 Monako (FRA)
16	Y	Pate Siss	16.03.1994 R. Walekano (ISP)
17	Y	Pap Matar Sarr	14.09.2002 Tottenham (ANG)
18	H	Ismaïla Sarr	25.02.1998 Watford (ANG)
19	H	Famara Diediou	15.12.1992 Alanyaspor (TÜR)
20	H	Bamba Dieng	23.03.2000 Marsel (FRA)
21	H	Bulaïye Dia	16.11.1996 Salernitana (ITA)
22	G	Fode Ballo-Toure	03.01.1997 Milan (ITA)
23	D	Seny Dieng	23.11.1994 KPR (ANG)
24	Y	Manadu Lum	30.12.1996 Reding (ANG)
25	H	Nikolas Jonsson	20.06.2001 Willyreal (ISP)
26	D	Alfred Gomis	05.09.1993 Renn (FRA)
TÄLIMÇI: Aliu SISSE (Senegal) — 24.03.1976			

NIDERLANDLARYŇ ÝYGUNDYSY			
1	D	Remko Pasweer	08.11.1983 Ayaks
2	G	Yurrien Timber	17.08.2001 Ayaks
3	G	Matthijs de Ligt	12.08.1999 Agwariýa (GER)
4	G	Virgil van Deyk (K)	08.07.1991 Liverpool (ANG)
5	G	Natan Ale	18.02.1995 Man. Siti (ANG)
6	G	Stefan de Vreef	05.02.1992 Inter (ITA)
7	H	Stiven Berghwijn	18.10.1997 Ayaks
8	H	Kodi Gakpo	07.05.1999 PSW
9	H	Luuk de Jong	27.08.1990 PSW
10	H	Memfis Depay	13.02.1994 Barselona (ISP)
11	Y	Steven Berguys	19.12.1991 Ayaks
12	H	Noa Lang	17.06.1999 K. Brýgge (BELG)
13	D	Jasin Bijlow	22.01.1998 Feyenoord
14	Y	Dewi Klaassen	21.02.1993 Ayaks
15	Y	Marten de Roon	29.03.1991 Alalanta (ITA)
16	G	Tayrell Malasija	17.08.1999 M. Yunayted (ANG)
17	G	Orelj Bлинд	09.03.1990 Ayaks
18	H	Vincent Janssen	15.06.1994 Antwerpen (BELG)
19	H	Wut Weghorst	07.08.1992 Besiktas (TÜR)
20	Y	Teun Koumeiners	28.02.1998 Alalanta (ITA)
21	Y	Franki de Jong	12.05.1997 Barselona (ISP)
22	G	Denzel Dumfries	18.04.1996 Inter (ITA)
23	D	Kenneth Noppert	07.04.1994 Heerenween
24	Y	Andries Treijlor	16.05.2002 Ayaks
25	Y	Hawi Simons	21.04.2003 PSW
26	G	Jermain Frimpong	10.12.2000 Bayer (GER)
TÄLIMÇI: Lui Wan Gaal (Niderlandlar) — 08.08.1951			

UELSIŇ ÝYGUNDYSY			
1	D	Weyn Hennessey	24.01.1987 N. Forest (ANG)
2	G	Kris Gunter	21.07.1989 Wimbledon (ANG)
3	G	Neco Williams	13.04.2001 N. Forest (ANG)
4	G	Ben Davies	24.04.1993 Tottenham (ANG)
5	G	Kris Mefam	05.11.1997 Bormut (ANG)
6	G	Jou Rodon	22.10.1997 Renn (FRA)
7	Y	Jou Allen	14.03.1990 Swansi Siti
8	Y	Hari Wilson	22.03.1997 Fulham (ANG)
9	H	Brennan Jonson	23.05.2001 N. Forest (ANG)
10	Y	Aaron Remzi	26.12.1990 Nissa (FRA)
11	H	Gareth Beýi (K)	16.07.1989 Los Angeles FK (ABŞ)
12	D	Griffin Wlor	22.06.1993 Lester Siti (ANG)
13	H	Kiefer Mui	08.09.1992 Bormut (ANG)
14	G	Konnor Roberts	23.09.1995 Bärmil (ANG)
15	G	Ilan Ampadu	14.09.2000 Spesija (ITA)
16	Y	Jou Morrell	03.01.1997 Portsmut (ANG)
17	G	Toni Lokier	03.12.1994 Luton Tawn (ANG)
18	G	Jonny Williams	09.10.1993 Swindon Tawn (ANG)
19	H	Mark Harris	29.12.1998 Kardiff Siti
20	H	Daniel Jeýms	10.11.1997 Fulham (ANG)
21	H	Adam Dewis	17.02.1992 Şeffild Yun. (ANG)
22	Y	Sorba Tomas	25.01.1999 Haddersfid (ANG)
23	Y	Dilan Lewitt	17.11.2000 Dandi Yun. (ŞOT)
24	G	Ben Kabango	30.05.2000 Swansi Siti
25	Y	Rubin Kolwili	27.04.2002 Kardiff Siti
26	Y	Matthys Smith	21.11.1999 Milton Kinz Dons (ANG)
TÄLIMÇI: Bob PEÝ (Uels) — 03.09.1974			

POLŞANYŇ ÝYGUNDYSY			
1	D	Woyşes Sensny	18.04.1990 Ywuentus (ITA)
2	G	Metti Kiek	07.08.1997 Aston Willa (ANG)
3	G	Artur Żendziejczyk	04.11.1987 Legia
4	G	Mateusz Wętejska	11.02.1997 Klermon (FRA)
5	G	Jan Bednarek	10.04.1996 Aston Willa (ANG)
6	Y	Krzysztof Piątek	04.01.1998 Birmingham
7	H	Arkadiusz Milik	28.02.1994 Ywuentus (ITA)
8	Y	Damian Ślamski	16.06.1995 AEK (GRES)
9	H	Robert Lewandowski (K)	21.08.1988 Barselona (ISP)
10	Y	Ciegeż Krychowiak	29.01.1999 Al-Sabbab (S. ARAB)
11	Y	Kamil Grosicki	08.06.1988 Pogon Şesin
12	D	Łukasz Skorupski	05.05.1991 Bolonýa (ITA)
13	Y	Yakub Kaminski	05.06.2002 Wolfsburg (GER)
14	G	Yakub Kiwior	15.02.2000 Spesija (ITA)
15	G	Kamil Glik	03.02.1988 Benewento (ITA)
16	H	Karol Śladerski	23.01.1997 Şariott FK (ABŞ)
17	Y	Śimon Żukowski	25.09.1997 Fiorentina (ITA)
18	G	Bartosz Berezinski	12.07.1992 Sampdoria (ITA)
19	Y	Piotr Ślamski	10.05.1999 Feyenoord (NID)
20	Y	Sebastian Ĺielinski	20.05.1994 Napoli (ITA)
21	Y	Nikola Żalewski	23.01.2002 Roma (ITA)
22	D	Kamil Grabara	08.01.1999 Kopjengagen (DAN)
23	H	Krzysztof Piątek	01.07.1995 Salernitana (ITA)
24	Y	Pęgnysław Frankowski	12.04.1995 Lans (FRA)
25	G	Robert Ĺunni	04.06.1998 Augsburg (GER)
26	Y	Mihal Śkuras	15.02.2000 Leh Poznan
TÄLIMÇI: Ćeslaw MIHNIEWIC (Polşa) — 12.02.1970			

Katar 2022 Dünýä Kubogyna gatnaşýan ýygnyndylaryň düzümleri

«D» toparça

FRANSIÝANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Hugo Lloris (K)	26.12.1986 Tottenham (ANG)
2	G	Luka Hernández	14.02.1996 Bawariya (GER)
3	G	Benjamin Pavar	28.03.1996 Bawariya (GER)
4	G	Rafael Waran	25.04.1993 M. Ýunaýted (ANG)
5	G	Žylu Kunder	12.11.1998 Barselona (ISP)
6	Y	Matteo Gendzoi	14.04.1999 Marsel
7	H	Antuan Grizmann	21.03.1991 Atletiko (ISP)
8	Y	Orelan Tçuameni	27.01.2000 Real Madrid (ITA)
9	H	Olivie Žiru	30.09.1986 Milan (ITA)
10	H	Kilian Mbappe	20.12.1998 PSŽ
11	H	Usman Dembele	15.05.1997 Barselona (ISP)
12	H	Randal Kolo Muani	05.12.1998 Aýntraht (GER)
13	Y	Yussuf Fofana	10.01.1999 Monaco
14	Y	Adrien Rabio	03.04.1995 Yuentus (ITA)
15	Y	Žordan Weretu	01.03.1993 Marsel
16	Y	Siv Mandanda	28.12.1985 Renn
17	G	William Saliba	24.03.2002 Arsenal (ANG)
18	G	Dayo Apanekano	27.10.1998 Bawariya (GER)
19	H	Karim Benzema	19.12.1987 Real Madrid (ITA)
20	H	Kingsley Koman	13.06.1996 Bawariya (GER)
21	G	Aksel Disasi	11.03.1998 Monaco
22	G	To Hernandez	06.10.1997 Milan (ITA)
23	D	Alfonse Areola	27.02.1993 West Ham (ANG)
24	G	Ibrahim Konate	25.05.1999 Liverpool (ANG)
25	Y	Edouard Kamavinga	10.11.2002 Real Madrid (ITA)
26	H	Markus Turam	06.08.1997 Borussia M (GER)

TÄLIMÇI: Didier DESAM (Fransiya) – 15.10.1968

«E» toparça

ISPAIÝANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Robert Sançes	18.11.1997 Brayton (ANG)
2	Y	Daniel Calzon	28.08.1989 Çelsi (ANG)
3	G	Erik Garçiya	09.01.2001 Barselona
4	G	Pau Torres	16.01.1997 Wiljareal
5	Y	Serhio Buskets (K)	16.07.1988 Barselona
6	Y	Markos Llorente	30.01.1995 Atletiko
7	H	Alvaro Morata	23.10.1992 Atletiko
8	Y	Koke	08.01.1992 Barselona
9	Y	Gavi	05.08.2004 Barselona
10	H	Marko Asensio	21.01.1996 Real Madrid
11	H	Ferran Torres	29.02.2000 Atletik B
12	H	Mikel Williams	12.07.2002 Brentford (ANG)
13	D	David Raya	15.09.1995 Walensiya
14	G	Hose Gaçiya	25.05.1995 Walensiya
15	G	Unai Simon	31.01.1996 Walensiya
16	Y	Rodri	22.06.1996 Man. Siti (ANG)
17	H	Yeremi Pino	20.10.2002 Wiljareal
18	G	Žordi Alba	21.03.1989 Barselona
19	Y	Karlos Soler	02.01.1997 PSŽ (FRA)
20	G	Dani Karwahal	11.01.1992 Real Madrid
21	H	Dani Olmo	07.05.1998 Leipsig (GER)
22	H	Pablo Sarabiya	11.05.1992 PSŽ (FRA)
23	D	Unai Simon	11.06.1997 Atletik B
24	G	Emirik Laport	27.05.1994 Man. Siti (ANG)
25	H	Ansu Fati	31.10.2002 Barselona
26	Y	Pedri	25.11.2002 Barselona

TÄLIMÇI: Luis ENRIKE (Ispaniya) – 08.05.1970

«F» toparça

BELGIÝANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Tibo Kurtua	11.05.1992 Real Madrid (ISP)
2	G	Tobi Alderweireld	02.03.1989 Antwerpen
3	G	Artur Tite	25.05.2000 Renn (FRA)
4	G	Wout Faes	03.04.1998 Lester Siti (ANG)
5	G	Van Wertonen	24.04.1987 Anderlecht
6	Y	Aksel Witsel	12.01.1989 Atletiko (ISP)
7	Y	Kevin De Bruyne	28.06.1991 Man. Siti (ANG)
8	Y	Yuri Tielemans	07.05.1997 Lester Siti (ANG)
9	Y	Kemuel Lukaku	13.05.1992 Inter (ITA)
10	H	Eden Hazar (K)	07.01.1991 Real Madrid (ISP)
11	H	Yannick Karasko	04.09.1993 Atletiko (ISP)
12	D	Simon Minyöle	06.03.1988 K. Brygge
13	D	Kun Kasteles	25.06.1992 Wolfsburg (GER)
14	H	Oris Mertens	06.05.1987 Galatasaray (TÜR)
15	Y	Tomas Myönje	12.09.1991 Borussia D (GER)
16	Y	Torgan Hazar	29.03.1993 Borussia D (GER)
17	H	Leandro Trossar	04.12.1994 Brayton (ANG)
18	Y	Amadu Onana	16.08.2001 Ewerton (ANG)
19	G	Leander Denonker	15.04.1995 Aston Willa (ANG)
20	Y	Hans Vanaken	24.08.1992 K. Brygge
21	Y	Timoti Kastanien	05.12.1994 Lester Siti (ANG)
22	Y	Sari De Ketelaere	23.04.1997 Milan (ITA)
23	H	Miki Batçyay	02.10.1993 Ferensborge (TÜR)
24	H	Loi Openda	16.12.2000 Lans (FRA)
25	H	Žeremi Doku	27.05.2002 Renn (FRA)
26	G	Zeno Debast	24.10.2003 Anderlecht

TÄLIMÇI: Roberto MARTINES (Ispaniya) – 13.07.1973

«G» toparça

BRAZILIÝANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Alisson Becker	21.10.1992 Liverpool (ANG)
2	G	Danilo	15.07.1991 Yuentus (ITA)
3	G	Thiago Silva (K)	22.09.1984 Çelsi (ANG)
4	G	Markinhos	16.05.1994 PSŽ (FRA)
5	Y	Kazemiro	23.02.1992 M. Ýunaýted (ANG)
6	G	Aleks Sandro	26.01.1991 Yuentus (ITA)
7	Y	Lukas Paketa	27.08.1997 West Ham (ANG)
8	Y	Fred	05.03.1993 M. Ýunaýted (ANG)
9	H	Risarlison	10.05.1997 Tottenham (ANG)
10	H	Neymar	05.02.1992 PSŽ (FRA)
11	H	Rafinha	14.12.1996 Barselona (ISP)
12	D	Wewerton	13.12.1987 Palmeiras
13	G	Dani Alves	06.05.1983 UNAM (MEK)
14	G	Eder Militao	18.01.1998 Real Madrid (ISP)
15	Y	Fabinio	23.10.1993 Liverpool (ANG)
16	G	Aleks Telles	15.12.1992 Sewiliya (ISP)
17	Y	Bruno Guimarães	16.11.1997 Nyukas (ISP)
18	H	Gabriel Žesus	23.04.1997 Arsenal (ANG)
19	H	Winişius Junior	12.07.2000 Real Madrid (ISP)
20	H	Rodrigo	09.01.2001 Real Madrid (ISP)
21	Y	Ewerton Ribeiro	10.04.1989 Flamengo
22	D	Ederson	17.08.1993 M. Siti (ANG)
23	G	Bremer	18.03.1997 Yuentus (ITA)
24	H	Pedro	20.06.1997 Flamengo
25	H	Gabriel Martinelli	18.06.2001 Arsenal (ANG)

TÄLIMÇI: TITE (Braziliya) – 25.05.1961

«H» toparça

PORTUGALIÝANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Rui Patrício	15.02.1988 Roma (ITA)
2	G	Diogo Dalot	18.03.1999 M. Ýunaýted (ANG)
3	G	Pepe	26.02.1983 Porto
4	G	Ruben Dias	14.05.1997 Man. Siti (ANG)
5	G	Rafael Gerreiro	22.12.1993 Borussia D (GER)
6	Y	Žaoa Paliniya	09.07.1995 Fulham (ANG)
7	H	Kristiano Ronaldo (K)	05.02.1985 M. Ýunaýted (ANG)
8	Y	Bruno Fernandes	08.09.1994 M. Ýunaýted (ANG)
9	H	Andre Silva	06.11.1995 Leipsig (GER)
10	Y	Bernardo Silva	10.08.1994 Man. Siti (ANG)
11	H	Žaoa Feliks	10.04.1999 Atletiko (ISP)
12	D	Žoze Sa	17.01.1993 Wulwerhempton (ANG)
13	G	Danilo Pereira	09.09.1991 PSŽ (FRA)
14	Y	William Karwaljo	10.06.1999 Betis (ISP)
15	H	Rafael Leao	10.06.1999 Milan (ITA)
16	Y	Winişius	13.02.2000 PSŽ (FRA)
17	Y	Žaoa Mario	19.01.1993 Benfika
18	Y	Ruben Neves	13.03.1997 Wulwerhempton (ANG)
19	G	Nuno Mendes	19.06.2002 PSŽ (FRA)
20	G	Žaoa Kancelo	27.05.1994 Man. Siti (ANG)
21	H	Rikardo Horta	15.09.1994 Braga
22	D	Diogo Costa	19.09.1999 Porto
23	Y	Matheus Nunes	27.08.1998 Wulwerhempton (ANG)
24	G	Antonio Silva	30.10.2003 Benfika
25	Y	Otaio	20.06.1995 Porto
26	H	Gonsalo Ramos	29.05.2001 Benfika

TÄLIMÇI: Fernando SANTOŞ (Portugaliya) – 10.10.1954

AWSTRALIÝANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Matyuu Rayan (K)	08.04.1992 Kopengagen (DAN)
2	G	Milos Degeken	28.04.1994 Kolambus Kryu (ABS)
3	G	Nathan Akinson	13.06.1999 Harts (SOT)
4	G	Kayli Rowles	24.06.1998 Harts (SOT)
5	G	Frank Karaci	12.05.1996 Bregiya (ITA)
6	H	Martin Boyl	25.04.1993 Hibernian (SOT)
7	H	Matyuu Lekli	04.02.1991 Melburn Siti
8	G	Baill Rayt	28.07.1992 Sanderland (ANG)
9	H	Jeými Maklaren	29.07.1993 Melburn Siti
10	Y	Aýdin Hrustiç	05.07.1996 Werona (ITA)
11	H	Awer Mabil	15.09.1995 Kadiz (ISP)
12	D	Andriyus Redmeyn	13.01.1989 Sidney FK
13	Y	Aaron Muý	15.09.1990 Seltik (SOT)
14	Y	Rayli MakGri	02.01.1998 Middlsbro (ANG)
15	H	Mitçell Dyuk	18.01.1991 Fajano Okayama (YAP)
16	G	Azz Beih	16.10.1990 Dandi Yun. (SOT)
17	G	Kameron Dewlin	07.06.1998 Harts (SOT)
18	D	Denni Wukowic	27.03.1995 Sentral Kost Mariner
19	G	Harri Souttar	22.10.1998 Stok Siti (ANG)
20	G	Tomas Deng	20.03.1997 Abireks Nilgata (YAP)
21	H	Garang Kuol	15.09.2004 Sentral Kost Mariner
22	Y	Jekson Irwin	07.03.1993 Sankt Pauli (GER)
23	H	Kreyg Gudwin	16.12.1991 Adelaida Yunaýted
24	G	Joel King	30.10.2000 Odense (DAN)
25	H	Jeýson Kamming	01.08.1995 Sentral Kost Mariner
26	Y	Keanu Bakus	06.07.1998 Sent Milren (SOT)

TÄLIMÇI: Grem ARNOLD (Awstraliya) – 03.08.1963

KOSTA RIKANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Keylor Navas	15.12.1986 PSŽ (FRA)
2	Y	Daniel Calzon	28.08.1989 Çelsi (ANG)
3	G	Huan Pablo Wargas	06.06.1995 Millionarios
4	G	Keyser Ginter	12.07.1994 Herediano
5	Y	Selso Borges	27.05.1988 Alahuelse
6	G	Oskar Duarte	03.06.1989 Al-Wehda (S. ARAB)
7	H	Antoni Kontras	29.01.2000 Herediano
8	G	Braylan Owiedo	18.02.1990 Real Sot Leyk (ABS)
9	Y	Jewison Bennette	15.06.2004 Sanderland (ANG)
10	Y	Braylan Ruys (K)	18.08.1985 Alahuelse
11	H	Johan Venegas	27.11.1988 Alahuelse
12	H	Joel Kampbell	26.06.1992 Leon (MEKS)
13	Y	Gerson Torres	28.08.1997 Herediano
14	Y	Yustin Salas	17.06.1996 Saprisa
15	G	Francisko Kalwo	08.07.1992 Konyaspor (TÜR)
16	G	Karlos Martinez	30.03.1999 San Karlos
17	Y	Yelsin Teheda	17.03.1992 Herediano
18	D	Esteban Alvarado	28.04.1989 Herediano
19	G	Kendall Waston	01.01.1988 Saprisa
20	Y	Brandon Agleria	28.06.2003 Guanakasteka
21	Y	Duglas Lopes	21.09.1998 Herediano
22	G	Ronald Matarita	09.07.1994 Sinsinnati FK (ABS)
23	D	Patik Sekeira	01.03.1999 Lugo (ISP)
24	Y	Ron Wilson	01.05.2002 Munisipal Gresiya
25	Y	Antoni Hernandez	11.10.2001 Puntarenas
26	Y	Alvaro Zamora	09.03.2002 Saprisa

TÄLIMÇI: Luis FERNANDO SUARES (Kolumbiya) – 23.12.1959

KANADANYŇ ÝYGNYDYSY			
1	D	Deýn Sent Kleýr	09.05.1997 Minnesota Ý (ABS)
2	G	Alisteýr Jonston	08.10.1998 Monreal
3	G	Sam Adekunle	16.01.1995 Hatayspor (TÜR)
4	G	Kamal Miller	16.05.1997 Monreal
5	G	Stiven Witoria	11.01.1987 Sawes (POR)
6	Y	Samuel Piet	12.11.1994 Monreal
7	Y	Stefen Eustakio	21.12.1996 Porto (BELG)
8	Y	Liam Freyzer	13.02.1998 Deýnzne (GER)
9	H	Lukas Kowalewicz	18.06.1992 Wierder (GER)
10	Y	Joel Huijter	05.06.1990 Reding (ANG)
11	H	Tajon Buchanan	08.02.1999 K. Brygge (BELG)
12	H	Ike Ugbo	21.09.1998 Troiya (FRA)
13	Y	Atiba Hutchinson (K)	08.02.1983 Beşiktaş (TÜR)
14	Y	Mark-Antoni Key	02.12.1994 Toronto
15	Y	Ismael Kone	06.06.2002 Monreal
16	D	Jeýms Pantemis	21.02.1997 Monreal
17	H	Kayli Larin	17.04.1995 K. Brygge (BELG)
18	D	Milan Borjan	23.10.1987 S. Zwezda (SERB)
19	H	Alfonso Dawies	02.11.2000 Bawariya (GER)
20	H	Jonathan Dewid	14.01.2000 Lill (FRA)
21	Y	Jonatan Osorio	12.06.1992 Toronto
22	D	Rigi Lareya	07.01.1992 Toronto
23	H	Liam Millar	27.09.1999 Bazel (SWE)
24	Y	Dewid Woerspun	16.01.1990 St. Jonston (SOT)
25	G	Derek Kormelien	25.11.1997 Panetolikos (GRES)
26	G	Joel Wouteren	24.01.1996 Monreal

TÄLIMÇI: Jon HERDMAN (Angliya) – 19.07.1975

SERBIÝANYŇ ÝYGNYDYSY				
1	D	Marko Dmitrowić	24.01.1992	Sewiliya (ISP)
2	G	Strahinja Pawlowić	24.05.2001	RB Salsburg (AWST)
3	G	Nikola Ibrahimić	22.01.2001	Srwena Zvezda
4	G	Stefan Mitenković	13.02.1997	Florentina (ITA)
5	G	Milos Velković	25.09.1995	Werder (GER)
6	Y	Nemanja Maksimowić	26.01.1995	Hetafe (ISP)
7	Y	Nemanja Radonjic	15.02.1996	Torino (ITA)
8	Y	Nemanja Gudel	16.11.1991	Sewiliya (ISP)
9	H	Aleksandar Mitrowić	16.09.1994	Fulham (ANG)
10	Y	Dusan Tadić (K)	20.11.1998	Ayaks (NID)
11	H	Luka Yowić	23.12.1997	Florentina (ITA)
12	D	Predrag Rayković	31.10.1995	Maljorka (ISP)
13	G	Stefan Mitrowić	22.05.1990	Hetafe (ISP)
14	Y	Andrija Žukowić	11.07.1996	PAOK (GRES)
15	G	Srdžan Babić	22.04.1996	Almeriya (ISP)
16	Y	Saša Lukić	13.08.1996	Torino (ITA)
17	Y	Filip Kostić	01.11.1992	Yuentus (ITA)
18	H	Dusan Wihowić	28.01.2000	Wierder (GER)
19	Y	Uros Račić	17.03.1998	Braga (PORT)
20	Y	Sergej Milinkowić-Sawić	27.02.1995	Lasio (ITA)
21	Y	Filip Đurčić	30.01.1992	Sampdoria (ITA)
22	Y	Dario Lazović	15.09.1991	Werona (ITA)
23	D	Waniya Milinkowić-Sawić	20.08.1997	Torino (ITA)
24	H	Nicola Leali	17.03.2001	Werona (ITA)
25	G	Filip Mladenović	15.08.1991	Legia (POL)
26	Y	Marko Grujić	13.04.1996	Porto (PORT)
TÄJLIME: Dusan STOJKOWIĆ (Serbiya) – 03.03.1965				

AKYAYLA

S/B: 209131000214

Täze açylan «Ak ýaýla» söwda dükanýnda öý hojalyk tehnikalarynyň dürli görnüşlerini amatly bahadan satyn alyp bilersiňiz!

- Uly arzanladýş
- Ähli harytlara kepillik
- Eltip bermek hyzmaty

8:00-22:00 DYNÇ GÜNSÜZ

☎ 75-75-75 / 72-97-74

✉ akyayla555@gmail.com

📍 Aşgabat, G.Kulyýew köç., 42-nji jaý

📷 @ak_yayla

TEHNIKA DÜKANY

Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik banky

Hormatly işewürler!

Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik banky Sizi hasaplaryňyzy döwrebap we ýönekeý usulda dolandyrmaga mümkinçilik berýän «Menzilara bank hyzmaty» ulgamynyň peýdalanmaga çagyryýar!

Bu hyzmat ulgamy Size ýurdumyzyň islendik künjeginden internede birikdirilen enjam arkaly tölegleriňizi geçirmäge, hasaplaryňyzyň galyndysyny barlamaga we olaryň göçürmesini almaga, karzlaryň we depozitleriň töleg tertibini hem görmäge mümkinçilik berer. Bulardan başga-da, Siz özbaşdak karz serişdelerine gözegçilik edip, bank bilen onlaýn tertipde habarlaşyp hem-de dürli görnüşli bank amallaryny ýerine ýetirip bilersiňiz.

«Menzilara bank hyzmaty» ulgamyny birikdirmek üçin Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik bankynyň merkezi edarasyna ýa-da islendik şahamçasyna ýüz tutup bilersiňiz!

Müşderiler tarapyndan degişli resminamalar doldurylandan soňra, bankdan alnan ulanyjynyň adyny we açarsözünü ýörite internet-sahypadaky salgylanma girizip, bu hyzmatdan peýdalanyp bilersiňiz.

Türkmenistanyň «Daýhanbank» döwlet täjirçilik bankynyň «Menzilara bank hyzmaty» ulgamy Size pul serişdeleriňizi günün islendik wagtynda ygtybarly dolandyrmaga we wagtyňyzy tygşytlamaga ýardam berer!

Habarlaşmak üçin telefon belgilerimiz:

38-02-55, 38-02-33, 38-01-37.

www.dayhanbank.gov.tm

«Daýhanbank» – bankyň müşderileriniň ynamdar hyzmatdaşydyr!

ЦЕНТР ЭЛЕКТРОНИКА «МАВУ ЕКРАН»

- Оптовая и розничная продажа запчастей для электроники и LED лампы для телевизоров
- Продажа запчастей для компьютеров и бытовой техники
- Принимаем заказы с Китая
- Продажа аксессуаров для мобильных телефонов
- Ремонт телевизоров и мониторов
- Ремонт и установка бытовой техники

Ашгабат: +993(65)-68-35-95 / +993(63)-66-27-72
Балканабат: +993(61)-69-72-70
Туркменабат: +993(65)-20-04-20

Аптека Паракат 7/2
ул. Юнус Эмре
8-ой дом 9-ый дом
Паракат 7/1
Продажа и сервисный центр «Маву экран»

базар «Берекетли»

Наш адрес:
Паракат 7/1, 8-ой дом (около базара «Берекетли»).

H/K: 101122503548

texnomart

TOSHIBA

- Ähli tehnikalar üçin kepillik;
- Dükanyň öz hasabyna eltip bermek;
- Öý hojalyk tehnikalarynyň dürli görnüşleri;
- Tölegiň islendik görnüşü.

12 aý garaşaryna!

Salgymyz: Aşgabat ş. A. Nyýazow şaýoly, 64 a. (öňki «Hyundai» merkezi).

☎ 27-97-66

📞 +99362119731

📷 texnomart_tm

S/B: 101122503985

ZAMAN TÜRKMENISTAN

GADYRLY OKYJYLAR!

«Zaman-Türkmenistan» gazetine 2023-nji ýylyň **I ýarym ýyllygy** üçin abuna ýazylyşygy dowam edýär.

INDEKSI 69477

«Zaman-Türkmenistan» gazetiniň elektron görnüşine «turkmenmetbugat.gov.tm» internet sahypasynda, şonuň ýaly-da onuň «Türkmenmetbugat» mobil goşundysynda «Pudak gazet-žurnallary» atly bukjany saýlap, gazetiniň elektron neşirine abuna ýazylyp bilersiňiz.